

Eija Kaihila

**BLOGIT VANHEMMILLE NUORTEN
KOHTAAMASTA SEKSUAALISUUTTA
LOUKKAAVASTA VÄKIVALLASTA**

Opinnäytetyö
Sosiaalialan koulutusohjelma
Sosionomi (AMK)

2017

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tekijä/Tekijät	Tutkinto	Aika
Eija Kaihila	Sosionomi (AMK)	Elokuu 2017
Opinnäytetyön nimi Blogit vanhemmille nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta		40 sivua 18 liitesivua
Toimeksiantaja Viola -väkivallasta vapaaksi ry		
Ohjaaja Kati Vapalahti		
Tiivistelmä <p>Opinnäytetyön toiminnallisena osana kirjoitettujen blogien tarkoituksena oli lisätä vanhempien tietoisuutta nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. Opinnäytetyön aihe on erittäin ajankohtainen; eriasteinen seksuaalinen häirintä nousee toistuvasti esiin mediassa. Aiemmin nuorille tehtyjen tutkimuksien tulosten perusteella (mm. Merta 2017) tuli tarve saada seksuaaliseen häirintään liittyviä asioita myös vanhempien tietoisuuteen.</p> <p>Blogit käsittelivät nuorten kohtaamaa seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa eri näkökulmista ja niiden tarkoitus oli nostaa tämä tärkeä aihe vanhempien lisäksi myös yleiseenkin tietoisuuteen. Neljä blogia ilmestyi Länsi-Savon nettilehdessä lokakuussa 2016. Ensimmäinen blogi kertoi My Space, Not Yours! -hankkeesta ja netissä tapahtuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta (Liite 1). Toinen blogi (Liite 2) kertoo nimittelystä -huorittelu/homottelu ja sen vaikutuksista nuoreen. Kolmas blogi (Liite 3) kertoo fyysisestä seksuaalisesta häirinnästä, sen eri muodoissa. Neljäs blogi tuo esiin nuorten toiveita siitä, mitä he toivoisivat vanhempien tietävän ja tietoa tahoista, joista saa lisää tietoa (Liite 4). Blogien ilmestymisen jälkeen kaikille Mikkelin 8.- ja 9.-luokkalaisten vanhemmille lähetettiin Wilman kautta Webropol-palautekysely, sekä linkit blogeihin. Kyselyllä kartoitettiin sitä, saivatko vanhemmat lisää tietoa ja mitä ajatuksia blogit herättivät. Vastauksia tuli 25.</p> <p>Lisäksi vietiin ”Nettihäirintä”-teema oppituntina eräälle etelä-savossa olevalle yläasteelle. Heidän vanhemmilleen tehtiin sama palautekysely, ja näin saatiin seitsemän vastausta lisää. Palautteena saatujen vastausten perusteella vanhempien mielestä asiasta on tärkeä puhua. Aiheet koettiin erittäin tärkeiksi ja niitä oli käsitelty blogeissa avoimesti. Moni tunsu saaneensa uutta tietoa ja muuttaneensa suhtautumista asiaa kohtaan. Blogit herättivät keskustelua eri ympäristöissä. Palautteiden perusteella vanhemmat saivat lisää tietoa nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta blogien kautta. Kuitenkin vastausprosentti oli pieni, joten tulosta ei voida yleistää vahvasti. Jatkossa voisi pitää aiheesta vanhemmille teemailtoja, jotka lisääisivät vanhempien vertaistukea sekä koulun ja kodin yhteistyötä.</p>		
Asiasanat		
blogit, seksuaalisuutta loukkaava väkivalta, seksuaalikasvatus, vanhemmuus		

Author (authors)	Degree	Time
Eija Kaihila	Bachelor of Social-service	Elokuu 2017
Thesis Title		
Blogs increasing parent's awareness of offensive sexual violence that young people are facing		40 pages 18 pages of appendices
Commissioned by		
Viola -väkivallasta vapaaksi ry		
Supervisor		
Kati Vapalahti		
Abstract		
<p>This functional thesis was implemented as four weblogs published by Länsi-Savo on their online newspaper in October 2016. Blogs are part of My Space, Not Yours! -project which has developed a preventive program to deal with offensive sexual violence against young people in St Michel. Results from the former researches showed a need for increasing parent's awareness of the matter. Blogs were made to fulfill that aim.</p>		
<p>First blog was about My Space, Not Yours! -project and offensive sexual violence online. Second blog was about name-calling and how it effects the young. Physical sexual violence was subject of the third blog. Last blog told what young people want parents to know about and introduced sources with information.</p>		
<p>After the blogs were published parents received a Webropol-inquiry that examined the increase of parents' knowledge about subjects of the blogs. 25 responses were received. In addition, a project lesson about online interference was given to 8.- and 9.-graders of a school located in Etelä-Savo. The same Webropol-inquiry was done to their parents and it got seven more answers.</p>		
<p>As a summary of responses to the inquiry; blog subjects were important to debate. Parents got new information. Blogs reached the goal of increasing parent's awareness of offensive sexual violence against their teenagers. In the future, My Space, Not Yours! could arrange theme evenigs where parents can get peer support and inclusion in their teenagers lives.</p>		
Keywords		
weblog, offensive sexual violence, sex education, parenting		

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	6
2	MY SPACE, NOT YOURS! –HANKE	7
3	NUORTEN KOKEMA SEKSUAALISUUTTA LOUKKAAVA VÄKIVALTA.....	10
	Seksuaalinen häirintä.....	11
4	SEKSUAALIKASVATUS	12
	4.1 Seksuaalioikeudet	13
	4.2 Suojaikärajat	14
	4.3 Kodin ja koulun yhteistyö.....	15
5	BLOGIT TOIMINNALLISENA OPINNÄYTETYÖNÄ.....	17
	5.1 Blogit tiedon lisäämisen välineenä	17
	5.2 Toiminnallinen opinnäytetyö.....	18
	Opinnäytetyön tavoitteet	19
	Toiminnallinen osuus – blogit Länsi-Savon nettilehdessä.....	19
	Blogi 1. My Space, Not Yours!	20
	Blogi 2. Huorittelu ja homottelu on seksuaalisuutta loukkaavaa häirintää! ...	21
	Blogi 3. Fyysinen seksuaalisuutta loukkaava väkivalta	21
	Blogi 4. Nuorten kokema seksuaalisuutta loukkaava väkivalta. Mitä nuoret toivovat vanhemmiltaan?.....	22
	Lukijoiden kommentit blogeista Länsi-Savon nettilehdessä	23
	Nettikyselyllä tietoa blogien merkityksestä.....	25
	Oppitunti nettihäirinnästä	26
	Kyselyn tuloksia ja analysointia	27
6	POHDINTA JA JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET	32
	Luotettavuuden arviointia.....	35
	LÄHTEET	37

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1. Blogi 1. My Space, Not Yours

Liite 2. Blogi 2. Huorittelu ja homottelu on seksuaalisuutta loukkaavaa häirintää!

Liite 3. Blogi 3. Fyysinen seksuaalisuutta loukkaava väkivalta

Liite 4. Blogi 4. Nuorten kokema seksuaalisuutta loukkaava väkivalta.

Mitä nuoret toivovat vanhemmiltaan?

Liite 5. Tiedote oppilaille ja vanhemmille

Liite 6. Saate vanhemmille kyselyyn

Liite 7. Webropol- kyselylomake

Liite 8. Tuntisuunnitelma Nettihäirinnästä

1 JOHDANTO

”Poliisi epäilee: Teini-ikäisenä tyttönä netissä esiintynyt 16-vuotias poika kiristi nuoremmilta lapsilta alastonkuvia – epäillään törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä”, uutisoi Helsingin Sanomat 14.8.2017. Euroopan poliisivirasto (Euroropol 2017) on tänä kesänä julkaissut raportin samasta aiheesta ja varoittaa räjähdysmäisesti kasvaneesta ilmiöstä netissä; nuorilta kiristetään rahaa ja seksiä.

My Space, Not Yours! -hanke on luonut toimintamallin Mikkeliin, jolla ennaltaehkäistään nuoriin kohdistuvaa seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa. Keväällä 2016 tein opintoihin liittyvän työssäoppimisjakson hankkeessa, ja samaan aikaan Maria Merta kokosi kyselytutkimuksensa (2017) tuloksia mikkeliläisten nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. Tutkimuksen tulokset herättivät tarpeen tuoda näitä asioita vanhempien tietoisuuteen. Tuolloin lupauduin tekemään opinnäytetyön vanhempien tietämyksen lisäämiseksi. Vaihtoehtoja toiminnalliselle opinnäytetyölle oli monia.

My space, Not Yours! -hankkeen yhtenä tavoitteena on saada aikaan seksuaaliseen häirintään liittyvää yleistä tietoutta ja keskustelua. Näin ollen ehdotin blogien käyttämistä tiedon välittämiseen. Koululla oli yhteydet Länsi-Savoon ja nopealla aikataululla sovittiin blogien ilmestymisajankohdaksi lokakuun lauantait vuonna 2016 Länsi-Savon nettilehteen. Joka viikko blogit käsittelivät nuorten kohtaamaa seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa hieman eri näkökulmista. Blogien aiheet käsittelivät My Space, Not Yours! -hanketta, netissä tapahtuvaa seksuaalista häirintää, nimittelyä, fyysistä seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa sekä kerrottiin, mitä nuoret toivoisivat vanhempien tietävän asiasta. Jo ennen blogien ilmestymistä vanhemmille lähti Wilma -viesti (Liite 5), jossa kerrottiin tulevista blogeista. Wilma on koulun ja kodin välisen yhteydenpidon digitaalinen media. Blogien ilmestymisen jälkeen vanhemmille lähti uusi Wilma-viesti (Liite 6), jossa oli linkit kaikkiin blogeihin ja Webropol-kyselyyn (Liite 7).

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö koostuu neljästä blogista, jotka ovat lyhennettyinä tekstissä ja liitteinä ne ovat kokonaisuudessaan. Blogien tarkoituksena oli

lisätä vanhempien tietoisuutta nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta ja toisaalta palautekyselyn tehtävänä oli selvittää, millainen merkitys blogeilla oli vanhemmille.

Kyselylomakkeella (Liite 7) haluttiin selvittää, saivatko vanhemmat lisää tietoa aiheesta blogeista. Kyselyssä kartoitettiin myös, tapahtuiko vanhempien asenteissa heidän omasta mielestään muutosta aiheita kohtaan ja annettiin heille mahdollisuus kertoa omia ajatuksia ja kokemuksia. Kysely ei tuottanut odotettua vastausmäärää. Vastauksia tuli yhteensä 25 (1.5 % lähetetyistä kyselyistä). Näin ollen päädyin viemään My Space, Not Yours! -hanketta erään etelä-savolaisen koulun 8.- ja 9.-luokkalaisille. Pidin heille oppitunnin (Liite 8), jonka aiheena oli nettihäirintä. Heidän vanhempansa saivat myös Wilma-viestin ja linkit kaikkiin blogeihin sekä palautekyselyyn. Vastauksia saatiin seitsemän lisää. Yhteensä vastauksia tuli kyselyihin 32.

Blogit toteuttavat osaltaan My Space, Not Yours! -hankkeen tavoitteita lisätä vanhempien tietoisuutta ja osallisuutta nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. Vanhempien osallisuus koulun ja kodin yhteistyössä on tärkeää. Tietoisuus nuorten seksuaalioikeuksista ja oikeudesta seksuaalikasvatukseen lisäävät nuorten kykyä asettaa omat rajansa ja suojautua hyväksikäytöltä. Tieto suojaikärajoista antaa oikeudellista turvaa nuorille ja heidän vanhemmilleen. Blogien kirjoittaminen oli innovatiivinen tapa toteuttaa toiminnallinen oppinäytetyö ja vaati huolellista perehtymistä aiheeseen. Lokakuussa 2016 kirjoitin uuden blogin joka viikko muiden opintojen ohella, se oli heittäytymistä epämuokavuusalueelle, vaati paljon lähteiden etsimistä ja aiheeseen perehtymistä, mutta se kannatti.

2 MY SPACE, NOT YOURS! –HANKE

My Space, Not Yours! -hanke on luonut ennaltaehkäisevää toimintamallia nuoriin kohdistuvaan seksuaaliseen häirintään ja väkivallan uhkaan. Hankeella on Sosi-aali- ja terveystieteiden avustuskeskityksen (STEA) rahoitus vuosille 2015–2017 ja sitä hallinnoi Viola -väkivallasta vapaaksi ry yhdessä Mikkelin kaupungin kanssa. Hankevastaavana toimi Tiina Kainulainen ja hänen jäädessä perheva-paalle marraskuussa 2016 Elisa De Boer jatkoi hankevastaavan tehtävässä. Hankkeen ensisijaisena kohderyhmänä ovat Mikkelin alueen peruskoululaiset, lu-kiolaiset ja Etelä-Savon ammattiopiston opiskelijat. Toissijaisena kohderyhmänä ovat yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat tahot, joita ovat mm. vanhemmat/huoltajat, opettajat, kuraattorit, psykologit, terveydenhoitajat. (Kainulainen 2016.) Lisäksi De Boer (2017) mainitsee muut nuorten kanssa toimivat tahot kuten Oh-jaamo Olkkari, (etsivä) nuorisotyö, muut lasten ja nuorten ja heidän perheiden kanssa työskentelevät sidosryhmät kuten seurakunta ja järjestöt sekä erilaiset palveluiden tuottajat.

Hankkeen tavoitteet ja väliraportin tuloksia

My Space, Not Yours! -hankeella on tavoitteena toimintamallin luominen Mikkelin alueen nuorten seksuaalisen häirinnän ja väkivallan uhan ennaltaehkäisemiseksi. Lisäksi hankkeen tavoitteena on koulutuksen järjestäminen kaikkiin Mikkelin alu-een yläkouluihin ja toisen asteen oppilaitoksiin sekä Mikkelin Olkkariin. (Kainulai-nen 2016.) De Boerin (2017) mukaan hanke on nostanut esille nuoriin kohdistu-van seksuaalisen häirinnän ja väkivallan käsitteiden tunnettavuutta paikallisesti. Ilmiön keskeiset käsitteet kuten seksuaalinen häirintä, seksuaalisuutta loukkaava väkivalta ja lähisuhdeväkivalta tunnetaan aiempaa paremmin niin nuorten kuin heidän kanssaan työskentelevien keskuudessa. Perusopetussuunnitelmaan on saatu paikallisesti juurrutettua uusia opetusmenetelmiä. Ammattihenkilökunnalle kuten opettajille, terveydenhoitajille ja kuraattoreille on annettu koulutusta, jonka avulla heidän on helpompi tunnistaa ja ottaa puheeksi nuoriin kohdistuva seksu-aalisuutta loukkaava väkivalta ja väkivallan uhka. Hanke on tuottanut materiaalia ja koulutusta seksuaalisesta häirinnästä, seurusteluväkivallasta, seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta sekä tunne- ja vuorovaikutustaidoista. (De Boer 2017.)

Mikkelin yläkoulujen opettajille hanke on toteuttanut seksuaalisen häirinnän ja väkivallan uhan tunnistamisen ja puheeksioton koulutukset. Oppilashuollon henkilöstölle on järjestetty Avainhenkilökoulutus Viola -väkivallasta vapaaksi ry:n toimesta. Aiheina koulutuksessa oli menetelmät, asiakkaan kohtaaminen sekä yhteistyö ja verkostoituminen. Lähes kaikki Mikkelin kuraattorit, osa terveydenhoitajista ja etsivistä nuorisotyöntekijöistä koulutettiin avainhenkilöiksi. Heidän tehtävänsä on päivittää hankkeen tuottamaa opetusmateriaalia hankkeen päätyttyä. Avainhenkilöille ohjautuvat nuoret, jotka ovat kertoneet kokeneensa seksuaalista häirintää. Avainhenkilö kartoittaa nuoren tilanteen ja suunnittelee hoitopolkua ja yhteistyötahoja yhdessä nuoren kanssa. (Kainulainen 2016.)

Hankkeessa on tehnyt uutta opetusmateriaalia yläkouluille, joissa oppiaineina on hyödynnetty terveystietoa, yhteiskuntaoppia, äidinkieltä, opinto-ohjausta ja ilmaisutaitoa. Oppitunneilla käsitellyt aiheet ovat olleet seksuaalinen häirintä, seurusteluväkivalta, tunnetaidot, turvataidot, nettiturvallisuus ja mediakasvatus. Materiaalit ovat hyödynnettävissä monialaisesti. Teemat on nostettu esille myös opiskeluhuollon suunnitelmassa ja materiaali on sisällytetty Mikkelin uuteen perusopetussuunnitelmaan (2016) ja materiaalia on Pedanetissä opettajien saatavilla.

Lisäksi hankkeen ansiosta lähes jokaisella Mikkelin yläasteella toimii Bella-ryhmiä, joka on Naistenkartanon malli työskennellä nuorten kanssa. Ryhmän ohjaajat ovat käyneet Naistenkartanon järjestämän koulutuksen. Bella on suljettu ryhmä tytöille, jossa käsitellään itsetuntoon ja erilaisia hyvinvointiin liittyviä aiheita. Kerhoon ohjaudutaan usein kuraattorin tai terveydenhoitajan kautta. Jatko-suunnitelmana on kehittää vastaavaa toimintaa myös pojille. (Kainulainen 2016.)

Kainulaisen (2016) mukaan oppilaat ovat vaikuttaneet menetelmien valintaan antamalla palautetta koulutustilanteissa. Hankkeessa on ollut mukana muutama vapaaehtoinen opiskelija, jotka ovat auttaneet mm. julisteen teossa, kuvituksissa, hankkeen nimeämisessä ja forum-teatteri esityksissä. Lisäksi nuorten kanssa on tehty videoita, jotka käsitelivät nuoriin kohdistuvaa seksuaalista häirintää ja päihitteitä. Videot ovat saatavilla Viola ry:n My Space, Not Yours! -hankkeen Youtube-

kanavalta. Yksi hankkeen tavoitteista oli vanhempien osallistaminen ja tietoisuuden lisääminen nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. (Kainulainen 2016; De Boer 2017). Vanhempien tietämystä asiasta lisättiin blogisarjan avulla, joka ilmestyi Länsi-Savon nettilehdessä lokakuussa 2016.

3 NUORTEN KOKEMA SEKSUAALISUUTTA LOUKKAAVA VÄKIVALTA

Nykyään lapset ja nuoret käyttävät entistä enemmän verkkoympäristöä suhteiden luomiseen ja kommunikointiin. "Meidän kaikkien yhteinen tehtävä on kertoa heille uhkista, joita he saattavat kohdata ja suojella heitä tekemällä verkkoympäristö niin turvalliseksi kuin mahdollista", toteaa Europolin Kyberrikostorjuntakeskuksen johtaja Steven Wilson. Hän perää selkeitä ja tehokkaita väyliä tehdä rikosilmoitus sekä riittäviä tukipalveluja uhreille. Seksin ja rahan kiristäminen nuorilta netissä on lisääntynyt huolestuttavan paljon koko Euroopassa. (Europol 2017.)

Laissa naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta §:ssä 7 (30.12.2014/1329) määritetään seksuaalinen häirinnän sanalliseksi, sanattomaksi tai fyysiseksi, ei-toivotuksi käytökseksi, jonka tarkoituksena on tarkoituksella loukata toisen henkilön fyysistä tai henkistä koskemattomuutta luomalla halveksiva, uhkaava, loukkaava tai vihamielinen ilmapiiri.

THL:n kouluterveyskyselyyn (2013) mukaan, joka viides oppilas oli kokenut joutu-neensa seksuaalisen välivallan uhriksi. Ammattikoulun puolella häirintää kokeneiden tyttöjen osuus oli jopa 33 %. Vilkan (2011) mukaan *seksuaalinen hyväksikäyttö* on asemaansa hyväksikäyttäen toisen sukupuoliyhteyteen taivuttaminen tai muuhun seksuaalista itsemääräämisoikeutta olennaisesti loukkaavaan seksuaaliseen tekoon ryhtyminen tai teon kohteeksi alistaminen.

Maria Merran opinnäytetyönä (Jyväskylä YAMK, 2017) tekemässä kyselytutkimuksessa oppilaille Mikkelin yläasteilla ja toisen asteen koulutuksessa "Nuorten kohtaama seksuaalisuutta loukkaava väkivalta", tuli ilmi, että häirintää kokee koulussa 27 %, vapaa-ajalla 36 %, sosiaalisessa mediassa 13 %, kotona 11 % ja

harrastuksissa 4 % oppilaista. Seksuaalinen häirintä on yleisintä vapaa-ajalla. Kyselyn vastausten perusteella eniten koetaan seksuaalisuuden tai sukupuolen halventamista esimerkiksi vitsien ja tarinoiden avulla 28 %, nimittelyä (homottelu, huorittelu) 23 %, kehon intiimiosien tuijottelua 23 % sekä kehon intiimialueiden koskettelua 21 %. Koulussa yleisintä on nimittely, halventaminen sekä kehon intiimiosien tuijottelu. (Merta 2017, 38-50.)

Saadut tulokset vahvistivat ajatusta, että vanhempien täytyisi saada lisää tietoa aiheesta. Keväällä 2016 Young power -toimintapäivän aikana nuorilta kysyttiin; mitä he haluaisivat vanhempiensa tietävän nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta? Nuorten toivovat mm. vanhempien tietävän, kuinka yleistä se oikeasti on, netissä tapahtuvasta kiusaamisesta, kuinka nuorten on vaikea puhua aiheesta ja että he kaipaavat tukea vanhemmiltaan. Näistä vastauksista alkoi ajatus siitä, että nuoria täytyy kuunnella ja toteuttaa heidän toiveensa ja lisätä vanhempien tietoutta asiasta.

Seksuaalinen häirintä

Tasa-arvolain 7:ssä § (8.8.1986/609) on kielletty seksuaalinen tai sukupuoleen perustuva häirintä. Seksuaalinen ahdistelu tuli rangaistavaksi Suomessa rikoslain nojalla vuonna 2014. Seksuaalisuutta loukkaava väkivalta on teko, joka loukkaa toisen ihmisen seksuaalisuutta ja tapahtuu ilman toisen suostumusta. Seksuaalinen häirintä voi olla sanallista, sanatonta tai fyysistä luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla on tarkoitus loukata henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta, erityisesti luomalla uhkaava, halventava, vihamielinen, ahdistava ja nöyryyttävä ilmapiiri. Seksuaalista häirintää on sukupuolisesti vihjailevat eleet ja ilmeet, kaksimieliset vitsit, härskit puheet, vartaloa, pukeutumista tai yksityiselämää koskevat kysymykset ja huomautukset. Seksuaalista häirintää on myös seksuaalisväritteiset aineistot, kuvat, viestit tai puhelut. Fyysinen koskettelu, sukupuoliyhteyttä tai muuta seksuaalista kanssakäymistä koskevat ehdotukset ja vaatimukset ovat myös seksuaalista häirintää.

Netissä tapahtuva seksuaalinen häirintä voi olla kuvamateriaalin levittämistä, houkuttelua seksuaalisiin tekoihin esim. web-kameran välityksellä, sekä seksuaalissävytteisiä ehdotteluja, vihjailuja ja kommentteja ulkonäöstä. Netissä tapahtuvaa seksuaalisten kuvien lähettelyä, niiden pyytämistä, vaatimista tai niillä kiristämistä. *Seksuaalinen hyväksikäyttö* on asemaansa hyväksikäyttäen toisen sukupuoliyhteyteen taivuttaminen tai muuhun seksuaalista itsemääräämisoikeutta olennaisesti loukkaavaan seksuaaliseen tekoon ryhtyminen tai teon kohteeksi alistuminen. Hyväksikäytön kohteena on alaikäinen, alle 18-vuotias tai muuten puolustuskyvytön esimerkiksi sairauden tai vamman takia. *Raiskaus* on sukupuoliyhdyntä, johon toinen pakotetaan. (THL 2017; Vilkka 2011, 183-184.)

Sukupuoleen perustuva häirintä on henkilön sukupuoleen, sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun liittyvää ei-toivottua käytöstä, jonka tarkoituksena on loukata toisen henkistä tai fyysistä koskemattomuutta luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava tai ahdistava ilmapiiri. Sukupuoleen kohdistuva häirintä voi olla halventavaa puhetta eri sukupuolista, toisen sukupuolen väheksymistä tai kiusaamista työpaikalla tai koulussa perustuen sukupuoleen. (THL 2017.) *Lähisuhdeväkivalta* on lähisuhteessa, esimerkiksi seurustelusuhteessa tapahtuvaa väkivaltaa (Vilkka, 2011, 185).

4 SEKSUAALIKASVATUS

WHO määrittää seksuaalisuuden keskeiseksi osaksi ihmisenä olemista ja laajemmin kuin pelkkänä käyttäytymisenä. WHO:n mukaan lapsilla ja nuorilla on oikeus saada seksuaalivalistusta, tietoa sekä seksuaalista terveyttä lisääviä terveydenhoitopalveluita. Seksuaalikasvatuksen tulisi olla laaja-alaista, eikä ainoastaan seksuaalikäyttäytymiseen ja sen riskeihin liittyvää kasvatusta. Seksuaalisuus tulisi THL:n (2014) mukaan nähdä ihmisen voimavarana auttaen nuoria taidoissa, joiden avulla he itse voivat päättää seksuaalisuudestaan kasvun eri vaiheissa.

Seksuaalikasvatuksen tavoitteena on mm. lisätä tietoa seksuaalisuudesta, lisääntymisestä, seksistä ja tietoa ehkäisystä, sukupuolitaudeista, niiden ehkäisemisestä sekä turvataidoista. Seksuaalikasvatuksen tavoitteena on opettaa vastuullisuutta ja huolenpitoa itsestä ja kumppanista. Seksuaalisuudesta, tunteista ja ihmissuhteista puhuminen luovat pohjaa tasa-arvoiseen parisuhteeseen jossa kunnioitetaan toisen tarpeita ja rajoja. Lisäksi seksuaalikasvatukseen tulisi sisältää neuvontaa terveydenhuoltopalveluiden saatavuudesta ja niiden käyttämisestä. (THL 2014.)

4.1 Seksuaalioikeudet

Seksuaalioikeudet käsittelevät laajalti seksuaalisuutta eri elämänalueilta, joten ei ole olemassa yhtä ainoaa määritelmää asiasta. Kansainvälisellä perhesuunnittelujärjestöjen liitolla IPPF:llä ja Seksuaaliterveyden maailmanjärjestöllä WAS:lla on omat julistukset seksuaalioikeuksista. Maailman terveysjärjestö WHO on määritellyt seksuaalioikeudet, minkä lisäksi seksuaali- ja lisääntymisoikeudet mainitaan monissa kansainvälisissä sopimuksissa. (Väestöliitto 2017.)

Kaikilla maailman nuorilla on samanlaiset seksuaalioikeudet riippumatta sukupuolesta, ihonväristä, seksuaalisesta suuntautumisesta tai terveydentilasta. Turvataitoja nuorille -oppaassa Aaltonen (2012, 71–72) on kiteyttänyt nuorten oikeudet hyvin ymmärrettävään muotoon. Nuorella on oikeus elämään, oikeus olla oma itsensä, ilmaista mielipiteensä ja tehdä itsenäisiä päätöksiä. Jokaisella on oikeus nauttia seksuaalisuudestaan ja omasta kehostaan. Kaikilla on oikeus noudattaa uskontoaan omalla tavallaan riippumatta uskonnon rajoittavista tulkintoista tai omaa kehoon puuttuvista ja loukkaavista asioista. Nuorella on oikeus olla joutumatta kiusauksen, syrjinnän tai loukkauksen kohteeksi seksuaalisuutensa, erityispiirteen, kehittymättömyyden tai kehittyneisyyden vuoksi. Nuorta ei saa haukkua seksuaalisuutta loukkaavasti, homotella eikä huoritella. Nuorella on oikeus sanoa mielipiteensä omaa seksuaalisuutta koskevissa asioissa. Nuorella on oikeus nauttia seksuaalisuudestaan, valita itse haluaako avioitua vai pysyä naimattomana sekä saada perhesuunnittelua halutessaan. Jokaisella on oikeus

tydyttävään seksuaalisuuteen, kunhan se ei vahingoita eikä alista ketään toista. Nuorella on oikeus päättää omasta seksuaaliaktiivisuudestaan, osoittaa seksuaalista halukkuutta ja oikeus perääntyä ja kieltäytyä missä tahansa seksuaalisen tapahtuman vaiheessa. (Aaltonen 2012, 71–72.)

Aaltosen mukaan (2012, 72) nuorilla on oikeus saada riittävästi tietoa ja välineitä ehkäistäkseen raskaudet ja oikeus raskauden keskeyttämiseen tai sen jatkamiseen ja saada tukea päätökseensä. Nuorilla on oikeus tietoon seksuaalisuudesta, ehkäisymenetelmistä ja sukupuolitaudeista ja omista seksuaalisista oikeuksistaan sekä saada ymmärrettävää tietoa seksiin liittyvistä riskeistä, mutta myös seksuaalisuuden luonnollisuudesta ja turvallisista tavoista kokea tyydytystä ja onnellisuutta tasapainoisesti.

Nuorella on oikeus suojella itseään ja tulla suojelluksi. Ketään ei saa painostaa suojaamattomaan seksiin. Aikuisten on määrätietoisesti taisteltava häiriintyneitä yksilöitä vastaan, joilla on halu käyttää lapsia tai nuoria seksuaalisesti hyväkseen. Oikeus seksuaaliterveydenhuoltoon, joka on luottamuksellista, korkeatasoista ja johon nuorilla on varaa. Palveluiden tulisi olla tasa-arvoisia laadullisesti ja alueellisesti sekä palveluiden tulisi kunnioittaa nuoren tarpeita. Nuorilla tulee olla oikeus osallistua ja vaikuttaa heitä koskeviin suunnitelmiin ja päätöksiin, jotka koskevat heidän seksuaali- ja lisääntymisterveysasioissa, sekä suunniteltaessa nuorten seksuaaliterveyspalveluja. (Aaltonen, 2012, 72.)

4.2 Suojaikärajat

Nuorten ja heidän vanhempiansa on hyvä tietää lain määrittämät ikäraajat puhuttaessa seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Tieto vahvistaa nuorten rohkeutta asettaa omat rajansa ja puolustaa oikeuksiaan. Rikoslain 20. luku Lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä määrittää kaksi suojaikärajaa:

- 16-vuoden suojaikäraja tarkoittaa sitä, ettei kukaan saa ryhtyä seksuaaliseen suhteeseen tai seksuaaliseen tekoon alle 16-vuotiaan kanssa. Poikkeuksena tästä ovat seurustelusuhteet, joissa nuoret ovat iältään ja henkisesti kehitykseltään lähellä toisiaan.
- 18-vuoden suojaikärajan tarkoituksena on suojata alle 18-vuotiasta, ettei hän joudu oman vanhempansa taholta seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi. Tarkoituksena on suojata alaikäistä luottamussuhteessa muun muassa opettajan tai valmentajan taholta tapahtuvalta seksuaaliselta hyväksikäytöltä. Alle 18-vuotiaalta ei saa myöskään ostaa seksuaalipalveluja. (Rikoslaki 20.5.2011/540.)

4.3 Kodin ja koulun yhteistyö

Oppilas- ja opiskelijahuoltolain 18. § määrittää opiskelijan ja huoltajan aseman opiskeluhuollossa. Lain mukaan oppilas- ja opiskelijahuolto toteutetaan yhdessä opiskelijan ja hänen huoltajiensa kanssa. Oppilaan toiveet ja mielipiteet tulee ottaa huomioon häntä koskevissa päätöksissä kuitenkin huomioiden ikä ja kehitystaso. Vanhemmalla ei ole lupaa kieltää alaikäistä oppilashuollon palveluiden käytämisestä. Alaikäinen voi kuitenkin painavasta syystä kieltää tietojensa luovutuksen huoltajilleen, jollei se selvästi ole hänen oman etunsa vastaista. (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 1287/2013.)

Opetushallituksen (2017) mukaan vanhemmilla on ensisijainen vastuu lapsensa kasvatuksesta ja koulu vastaa opetuksesta ja kasvatuksesta kouluyhteisön jäsenenä. Koulun tehtävä on mahdollistaa oppilaan koulunkäynnin seuraaminen vanhemmille. Yhteistyötä tehdään monin tavoin ja se koetaan välttämättömäksi. Säännöllinen yhteydenpito koulun ja kodin välillä helpottaa ongelmatilanteissa ja siirtymävaiheissa. Hartikainen ja Huusari (2004, 2–9) toteavat lasten koulunkäynnistä kiinnostumisen olevan lapselle merkityksellistä. Perusopetuksen uudessa opetussuunnitelmassa painottuu entistä enemmän koulun ja kodin välinen yhteistyö.

Näätänen (2014, 27) on tutkinut pro gradussaan vanhempien näkemyksiä yhdeksäsluokkalaisten nuorten seksuaalikasvatuksesta. Erityisen suuri vastuu koettiin olevan seksuaalikasvatuksesta äidillä, vanhemmilla yhdessä, isällä ja yhdeksäsluokkalaisella itsellään. Näätäsen tutkimuksen tulokset tukivat aiemmin tehtyjä tutkimuksia, joiden mukaan vanhemmilla on suuri vastuu yhdessä koulun kanssa nuorten seksuaalikasvatuksesta. Vanhemmat voivat vaikuttaa lastensa seksuaalisuuden kehittymiseen, seksuaaliterveyteen ja nuorten päätöksiin omasta seksuaalisuudestaan mm. vähentäen vastuutonta seksuaalikäyttäytymistä. (Foster ym. 2011; Sormunen ym. 2012.)

Sormusen (2012, 7) tekemässä osallistavassa toimintatutkimuksessa; ”Kohti koulun ja kodin terveystumppanuutta”, selvisi kehittämistarpeita koulun ja kodin välisessä yhteistyössä. Yhteistyö miellettiin jokaisella taholla tärkeäksi, mutta käytännössä koulun voimavaroissa, tiedoissa, joustavuudessa ja asenteissa oli puutteita. Terveyskasvatus koettiin suurilta osin yhteiseksi koulun ja kodin välillä. Kodilla koettiin olevan vastuu arkipäivän kasvatuksesta, kuten huolehtia nuoren riittävän unen ja levon saamisesta. Tutkimuksen loppuarvioinnissa todettiin vanhempien osallistamisen lisänneen heidän tietouttaan terveystumppanuudesta, mikä lisäsi osittain heidän osallistumistaan terveystumppaukseen.

Ensi- ja turvakotien liiton käsikirja 2:n (2015, 7-9) mukaan osallisuuden tukemisessa on keskeistä mahdollisuuksien luominen. Osallisuus on kokemus oman toiminnan ja ajatusten merkityksellisyydestä ja mahdollisuudesta vaikuttaa asioihin, osana yhteisöä. Tämä tukee ajatusta siitä, että vanhempien tulee saada tietoa ja tukea nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. Yhteistyössä koulun kanssa tulisi lisätä vanhempien mahdollisuuksia osallistua ja olla osallisina nuortensa arjessa.

Näätäsen tutkimuksessa Trinh ym. (2009) toteaa että, vanhemmat eivät mielellään keskustele seksuaalisuuteen liittyvistä asioista lastensa kanssa, koska pelkäävät keskustelulla olevan enemmän negatiivisia vaikutuksia nuoren käytökseen. Vanhemmat pelkäävät keskustelun seksuaalisuuteen liittyvistä asioista lisäävän nuorten halukkuutta harrastaa yhdyntää. Vanhemmat pitävät lapsiaan

liian nuorina ja seksuaalisesti passiivisina, eivätkä koe keskustelua tarpeelliseksi. Haasteena keskustelulle nuorten kanssa on myös vanhempien tietämättömyys seksuaalisuuteen liittyvistä asioista kuten sukupuolitaudeista. (Näätänen 2014, 13.)

THL:n vuonna 2015 nuorille tekemässä kouluterveyskyselyssä havaittiin, että aiempaa harvemmallalla on vaikeuksia keskustella vanhempiensa kanssa, kuitenkin näin koki 9 % yläasteikäisistä tytöistä ja 7 % pojista, 7 % lukiolaisista ja 8 % ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevista. Tulokset vahvistavat käsitystä siitä, kuinka tärkeä on keskustella seksuaalisuuteen liittyvistä asioista nuorten kanssa.

5 BLOGIT TOIMINNALLISENA OPINNÄYTETYÖNÄ

5.1 Blogit tiedon lisäämisen välineenä

Vallivaara (2009, 30) kuvaa blogit palstoitukseltaan yksinkertaisiksi, pääasiassa tekstipohjaisiksi hybrideiksi, jotka yhdistävät eri medioiden tarjoamia mahdollisuuksia ilmaista mielipiteensä ja välittää tietoa lukijoilleen. Blogien varhaisimpana esi-isänä voidaan pitää Lontoossa vuosina 1711–1714 Joseph Addisonin ja Richard Steelen julkaisemaa *The Spectator* -nimistä lehteä, jossa he yhdistivät kirjoituksissaan henkilökohtaisia kokemuksiaan ja huomioitaan yhteiskunnan ilmiöihin.

Bloggaaminen-termi on syntynyt 1990-luvun lopulla (Kilpi 2006, 12). Blogi-sanaa käytetään yleisesti puhekielessä ja se tulee englannin kielen sanasta *web log*. Voidaan puhua myös verkkopäiväkirjasta tai toisinaan käytetään suoraa lainausta verkkoloki tai *weblog*. Tässä työssä käytetään blogi sanaa.

Hyperlinkit ovat olennainen osa blogeja. Hyperlinkityksellä voidaan lisätä blogin kirjoittajan tekstin arvoa, viitata toiseen blogiin tai keskustelun aiheena olevaan

kohteeseen antamaan lisätietoa. (Majava 2006, 34.) Wolfen (2014) mukaan blogit mahdollistavat todellisten tunteiden kertomisen ympäröivistä tapahtumista. Blogien odotetaan sisältävän informatiivista tietoa. Blogeilla haetaan huomiota ja niissä tulee esiin kirjoittajan henkilökohtaiset mielipiteet. (Wolfe 2014, 14–15). Useimmissa blogeissa lukijat voivat kommentoida tekstiä ja muiden antamia kommentteja siihen varatulle lomakekentälle. Kommentit mahdollistavat kirjoittajan ja lukijoiden välisen keskusteluyhteyden ja rikastuttavat näin sisältöä näkökulmillaan. Kommentoimalla voi kertoa mielipiteensä ylläpitämättä itse blogia. (Blood 2002, 1–10.)

5.2 Toiminnallinen opinnäytetyö

Toiminnallinen opinnäytetyö tarkoittaa Vilkan (2006, 76) mukaan kehittävän tai fyysisen tuotoksen toiminnallista osa-aluetta. Lopputuotoksena toiminnallisessa opinnäytetyössä on aina jokin konkreettinen tuote (Vilkka & Airaksinen 2003, 51). Tässä opinnäytetyössä tuotos on kirjoittamani blogit Länsi-Savon nettilehdelle. Vilkan ja Airaksisen (2003, 9–10) mukaan on tärkeää, että toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyy käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimustietoa hyödyntäen. Toiminnallisen opinnäytetyön tulisi olla työelämälähtöinen, tutkimuksellisella otteella toteutettu, sekä osoittaa toteutuksessa riittävää alan tietojen hallintaa.

Ronkainen ym. (2011, 81–83) mukaan laadullisen eli kvalitatiivisen tutkimuksen lähtökohtana on ajatus merkityksellisyyden keskeisyydestä. Laadullisessa tutkimuksessa tutkimusongelmat voidaan asettaa väljästi ja aineistot niissä voivat olla määrällisesti pieniä. Tavoitteena on enemmänkin tulkita ja ymmärtää tutkimusaineistoa.

My Space, Not Yours! -hankevastaavan toiveena oli vanhempien tietoisuuden lisääminen ja osallisuus nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. My Space, Not Yours! -hanke on Viola -väkivallasta vapaaksi ry:n ja Mik-

kelin kaupungin yhdessä hallinnoima, joten Wilma-järjestelmän kautta tehtyyn kyselytutkimukseen ei tarvittu erillistä lupaa. Opinnäytetyönä tehtyjen blogien tarkoituksena oli nostaa nuorten kohtaama seksuaalisuutta loukkaava väkivalta laajemman lukijakunnan tietoisuuteen, samalla lisäten vaikuttavuutta. Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun yhteyksien kautta julkaisijaksi valikoitui Länsi-Savon nettilehti.

Opinnäytetyön tavoitteet

Opinnäytetyönä kirjoitettujen blogien tavoitteena oli lisätä vanhempien tietämystä nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta ja nostaa aihe julkiseen keskusteluun. Vanhemmille tehdyn kyselyn avulla selvitettiin; saivatko vanhemmat mielestään lisää tietoa aiheesta blogien kautta.

Toiminnallinen osuus – blogit Länsi-Savon nettilehdessä

Menetelmänä opinnäytetyössä käytettiin blogeja, joissa kirjoitin nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. Blogit valittiin vaikuttamisvälineeksi aiheen nostamiseksi suuremman yleisön tietoisuuteen ja samalla annettiin lukijoille mahdollisuus ilmaista omia mielipiteitään kommentoimalla. Näin mahdollistui vuorovaikutteinen yhteys kirjoittajan ja lukijoiden välille.

Blogit ilmestyivät neljänä lauantaina lokakuussa 2016 Länsi-Savon nettilehdessä. Blogit käsittelivät aihetta joka viikko hieman eri näkökulmasta. Tekstien sisällön lukivat ja kommentoivat ohjaava opettaja Kati Vapalahti ja äidinkielen lehtori Helena Horn, sekä hankevastaava Tiina Kainulainen. Tämän jälkeen tekstit lähetettiin toimitukseen ladottavaksi. Prosessina blogien kirjoittaminen vaati tiedonhakuja ja perehtymistä aiheeseen laaja-alaisesti.

Jotta saataisiin selville, saivatko vanhemmat lisää tietoa aiheesta blogeista, tehtiin Webropol-kysely koulun käyttämän viestintäjärjestelmän (Wilma) kautta Mikkelin 8.- ja 9.-luokkalaisten vanhemmille. Heille lähetettiin viesti, jossa kerrottiin opinnäytetyöstä ja tulevien blogien aiheista (Liite 5). Blogien ilmestymisen jälkeen lähetettiin uusi viesti (Liite 6), jossa oli linkit kaikkiin blogeihin ja Webropol -kyselyyn (Liite 7). Mikkelissä oli tuolloin 1668 yläasteikäistä, joiden vanhemmille viesti lähetettiin. Vastausaika kyselyyn vastaamiseen oli marras- ja joulukuu 2016. Seuraavissa luvuissa esitetään blogien aiheet lyhennettyinä ja ne löytyvät kokonaisuudessaan liitteinä (Liitteet 1–4).

Blogi 1. My Space, Not Yours!

Ensimmäinen blogi ilmestyi 8.10.2016 (Liite 1). Blogi kertoo lyhyesti työssäoppimisjaksosta My Space, Not Yours! -hankkeesta, sen lähtökohdista, tavoitteista ja toimintatavoista. Tekstissä nousee esille nuorilta saatu palaute siitä, mitä he haluaisivat vanhempiensa tietävän nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta.

Kappale My Space, Not Yours! myös netissä, kertoo sosiaalisen median vaikutuksista seksuaaliseen häirintään. Koen tärkeänä avata mediassa tapahtuvan seksuaalisen ”houkuttelun”; groomingin perusteellisesti, koska se yleistyy koko ajan. Blogiin on linkitetty nuoren tarina seksuaalisesta hyväksikäytöstä netissä, jotta asia tulisi konkreettiseksi lukijoille.

Lopussa todetaan; ”Kaikki olemme tärkeitä ja hyviä sellaisena kuin olemme!”. Vanhempien toivottiin kommentoivan blogia, sen nostamia ajatuksia, kuinka vanhempana kokee asian ja millaisia eväitä tarvitsisi asioiden käsittelyyn nuoren kanssa. Viimeisenä on seuraavan blogin aihe, joka on sanallinen seksuaalisuutta loukkaava väkivalta.

Blogi 2. Huorittelu ja homottelu on seksuaalisuutta loukkaavaa häirintää!

Toinen blogi julkaistiin 15.10.2016 (Liite 2). Blogi ilmestyi ajankohtana, jolloin Mikkelin ammattiopistolla järjestettiin Hyvinvointivirtaa-tapahtuma ammattioppilaitoksen ja lukion aloittaneille luokille. My Space, Not Yours! -hankkeen toimipisteellä keskusteltiin nimittelystä nuorten kanssa. Tuli ilmi, että nimittely on hyvin arkipäiväistä nuorten keskuudessa.

Blogissa käsitellään sanallisen seksuaalisuutta loukkaavan häirinnän eri muotoja ja häirinnän yleisyydestä tutkimuksen näkökulmasta. Tekstissä kerrotaan myös nimittelyn ja kiusaamisen aiheuttamista traumaista; itsetunnon heikentymistä, häpeästä, masentuneisuudesta ja jopa itsemurhista, joihin koulukiusaaminen on nuorilla suurin syy. Blogissa muistutetaan vanhempien vastuuta viedä kiusaamisasioita eteenpäin ja näin nuoren luottamuksen arvoisena olemisesta.

Blogissa pohditaan empatiakyvyn vaikutusta asenteisiin. Lukijoita pyydetään asettumaan toisen asemaan lukiessaan nuoren kertomusta, jossa nuori kertoo kiusaamisestaan Mannerheimin lastensuojeluliiton keskustelupalstalla. Blogissa esitetään ajatuksia herättäviä kysymyksiä nuorille; ”mitä ajatuksia blogit herättivät?”, ” Onko nimittely ”läppää”?”, ” Miltä tuntuisi olla kiusaamisen kohteena ja ”uskallatko puolustaa kiusattua?” ja vanhemmille; ”kuinka auttaisit nuortasi tilanteessa?”, ” Mitä haluaisit sanoa omalle nuorellesi?” Lopuksi pyydetään kommentteja blogista ja kerrotaan seuraavan blogin aihe, joka on fyysinen häirintä.

Blogi 3. Fyysinen seksuaalisuutta loukkaava väkivalta

Kolmas blogi ilmestyi 22.10.2016 (Liite 3). Blogissa käsitellään nuoriin kohdistuvaa seksuaalista fyysistä häirintää. Esille on nostettu nuorten mielipiteiden kuunteleminen ja luottamuksellisuuden tärkeys. Jokainen nuori on turvallisen aikuisen arvoinen.

Suojaikärajojen tulisi olla kaikkien tiedossa. Blogissa on hyödynnetty erityistason seksuaaliterapeutti Kirsi Portaan (2016) luentoa: ”Nuoriin kohdistuva seksuaalinen väkivalta ja siitä toipuminen”. Väestöliitto on tilastoinut eniten netissä tapahtuneita tai sieltä alkaneita seksuaalisia hyväksikäyttöjä nuorilta asiakkailtaan, seuraavaksi yleisimpiä ovat seurustelusuhteessa seksiin pakottaminen tai painostaminen, kolmanneksi yleisintä on tutun aikuisen tekemät seksuaaliset ehdotukset, intiimit kyselyt ja teot. (Porras 2016.)

Blogiin on laitettu linkki Nuorten turvataidot -oppaaseen, jota suositellaan luettavaksi niin nuorille kuin aikuisille. Tekstissä viitataan nuorten herkkään ikävaiheeseen 12–15 vuotiaana, jolloin helposti voi joutua seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi. Tilastokeskuksen mukaan vuonna 2015 raiskattiin Suomessa 60 tyttöä, jotka olivat iältään 10–14-vuotiaita. Blogissa pohditaan seksuaalisen hyväksikäytön monia seurauksia ja sitä, miksi nuori usein vaikenee tapahtuneesta seksuaalisesta hyväksikäytöstä.

Tekstissä korostetaan My Space, Not Yours! -hankkeen merkitystä ennaltaehkäisijänä ja kouluttajana oppilashuoltoa tekeville tahoille Mikkelissä. ”Koskaan ei ole liian myöhäistä hakea apua!”, nuoria kehoitetaan kertomaan luotettavalle aikuiselle tapahtuneesta ja toisaalta vanhempia ja kaikkia nuorten kanssa toimivia kehoitetaan olemaan nuorten luottamuksen arvoisia.

Blogi 4. Nuorten kokema seksuaalisuutta loukkaava väkivalta. Mitä nuoret toivovat vanhemmiltaan?

Neljäs blogi julkaistiin 29.10.2016 (Liite 4). Siinä nostettiin esiin erityisesti nuorten ajatuksia siitä, mitä he haluaisivat vanhempiensa tietävän nuorten kohtaamasta

seksuaalisesta häirinnästä. Nuorten ajatuksina nousi Young Power- iltapäivänä seuraavia ajatuksia: ”*aikuisten tulisi olla kiinnostuneita nuorten asioista*”, ”*vanhempien tulisi neuvoa nuoria*”, ”*kuinka häirintä ja kiusaaminen saadaan loppumaan*”. Nuoret kaipaivat vanhemmilta ”*häirintään puuttumista, apua häirinnästä selviytymiseen sekä luottamuksellista keskustelua*”. Kiteytettynä nuori kokee tarvitsevänsä rakkautta ja huolenpitoa vanhemmiltaan.

Blogissa kerrotaan myös, ”Mitä mulle kuuluu?” -seminaarista Mikkelin ammatti-korkeakoulussa 25.8.2016, jossa oltiin samojen asioiden äärellä nuorten kanssa toimivien ammattihenkilöiden kanssa kuin mitä nuoret nostivat esille Young Power -tapahtumassa. Paikalla oli nuorisotoimen, terveydenhuollon ja opiskelija-huollon edustajia sekä nuorten asioista päättäviä virkamiehiä. He uskoivat nuorten kaipaavan vanhemmiltaan mm. luottamuksellisuutta ja tosissaan ottamista, mutta välttämään vähättelevää asennetta ja syyllistämistä. Ammattihenkilöt arvioivat nuorten haluavan vanhempiansa suojelevan heitä ja kuuntelevan nuoria, olevan henkisesti läsnä ja aidosti kiinnostuneita nuorten asioista.

”Mistä apua vanhemmille?”, blogeja kirjoitettaessa on vastaan tullut lukuisia hyviä nettisivuja, joihin vanhempia kehoitetaan tutustumaan linkkien kautta. Kirjoituksessa muistutetaan Turvataitoja nuorelle -oppaasta ja Huoli puheeksi -lomakkeesta, jolla nuori voi ottaa vaikeaksi kokemansa asian puheeksi vanhemman kanssa. Blogi korostaa, ettei koskaan ole liian myöhäistä hakea apua, koska ”*seksuaalisen hyväksikäytön traumat ovat vakavimpia psyykkisiä, fyysisistä ja emotionaalista, seksuaalista ja sosiaalista tasapainoa järkyttäviä tilanteita, eikä niitä tule väheksyä*”. Lopussa toivotaan blogien herättäneen ajatuksia ja antaneen tietoa asiasta, lisäksi mainitaan nuorten vanhemmille tulevasta palautekyselystä Wilmaan, johon vanhempien toivottiin vastaavan.

Lukijoiden kommentit blogeista Länsi-Savon nettilehdessä

Tarkoituksena blogeilla oli nostaa nuorten kohtaama seksuaalisuutta loukkaava väkivalta suuremman lukijakunnan tietoisuuteen, eikä rajata sitä ainoastaan nuorten vanhempiin. Blogi toimintamuotona mahdollistaa lukijoiden osallistumisen keskusteluun, jolloin viestintä on vuorovaikutteista. *Mulle ihan uutta tietoa, että seksuaalinen häirintä on noin yleistä. Mikä tarkalleen ottaen lasketaan seksuaaliseksi häirinnäksi?* Anonyymi käyttäjä kirjoittaa. Tulleisiin kysymyksiin vastattiin nopeasti, jotta kommentoineet kokivat tulleen kuulluiksi ja autetuiksi.

Lukijat kommentoivat jonkin verran blogeja. Kommenteissa tuli esille se, että blogeja pidettiin tärkeinä, ajankohtaisina ja ne antoivat uutta tietoa tärkeästä aiheesta. Eräs äiti kirjoittaa; *Erittäin tärkeä ja ajankohtainen aihe! Hyvä, että vanhempien tietoisuutta pyritään lisäämään. Rohkea valinta opinnäytetyöhön teemaksi. Olisiko mahdollista viedä tietoa vanhempainiltoihin tai nuorten vanhemmille esim. koulujen/Wilman kautta tästä projektista? (9 tykkäystä)* Lukijat olivat suositelleet blogeja Facebookin kautta 96 kertaa, mikä kertoo siitä, että aiheet on koettu tärkeiksi ja niitä on haluttu jakaa eteenpäin.

Osa kommenteista oli saanut tykkäyksiä (yhteensä 28), mikä on eräs lukijan tapa osoittaa mielipidettään sosiaalisessa mediassa. Länsi-Savon edustaja (Keskitalo 2017) toteaa, *--moni koskettava ja tärkeä aihe ei välttämättä herätä verkossa lainkaan kommentointia. Lisäksi hän pohtii: Blogiesi aihepiirin kaltaiset laajemmat, vakavammat kysymykset, jotka kenties vaatisivat pidempää pohdiskelua, eivät tyypillisesti kerää yhtä paljon keskustelua. Toisaalta tekstillä voi olla hyvinkin paljon merkitystä juuri niille lukijoille, jotka sen lukevat, vaikka eivät sitä kommentoisikaan.* (Keskitalo 2017.)

Kaakon Viestinnän digitaalisten kuluttajatuotteiden tuotepäällikkö Johannes Niemelä selvitti blogien kävijämäärät. Ensimmäinen blogi nettihäirinnästä oli suosituin, sen luki noin 300 kävijää. Muilla blogeilla oli keskimäärin kaksi sataa lukijaa kullakin. Niemelän mukaan lukijamäärät ovat ihan hyvät tällaisille pistemäisille blogeille. (Keskitalo 2017.) Blogit olivat myös suhteellisen pitkiä. Saadut palautteet antoivat alustavaa suuntaa siitä, että blogien aiheet antoivat lukijoille uutta

tietoa, laittoivat ajattelemaan asiaa ja herättivät tunteita. Suhteellisen suuret lukijamäärät taas kertovat kiinnostuksesta aihetta kohtaan.

Nettikyselyllä tietoa blogien merkityksestä

Kyselylomakkeessa olen toteuttanut poikittaistutkimusta, jossa Vastamäen (2015) mukaan aineisto on kerätty yhdessä ajankohdassa useilta vastaajilta. Poikkileikkausaineistolla voidaan analysoida ja kuvailla ilmiöitä. Mittareita valittaessa tulee perehtyä aiempiin tutkimuksiin ja käytettyihin menetelmiin ja kyselylomakkeisiin. Oma mittaria suunniteltaessa on tärkeä kartoittaa, mitä halutaan mitata. Mittari tulee testata esitutkimuksella ennen käyttöönottoa. Hyvin suunniteltu ja testattu kyselylomake motivoi vastaajaa ja myös tulosten analysointi helpottuu. (Vastamäki 2015, 121–131.) Tässä opinnäytetyössä kyselylomakkeella oli tarkoituksena selvittää, saivatko vanhemmat blogeista lisää tietoa nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta, mitä ajatuksia kirjoitukset herättivät ja kaipaivatko vanhemmat jotakin lisää?

Kyselylomake on testattu etukäteen My Space, Not Yours! -hankevastaavalla Tiina Kainulaisella, ohjaavalla opettajalla Kati Vapalahdella, koulukuraattori Maria Merralla ja Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun suunnittelija Haija Muhosella. Vallilan ja Perkkilän (2015) mukaan verkkokyselyiden vastausprosentit ovat nousussa tietotekniikan yleistyessä. Verkkokyselyn etuina ovat sen monipuolisuus, nopeus ja helppous. Nettikyselyn luotettavuutta parantaa aineiston syötön ja litteilyn poisjäänti. Webropolissa kysymykset ovat avoimella "lomakkeella" ja vastaaja näkee kaikki kysymykset kerralla, mikä auttaa hahmottamaan kokonaisuutta paremmin. (Vallila & Perkilä 2015, 109–120.) Kyselylomake (Liite 7) on tarkoituksella lyhyt, jotta siihen olisi helppo ja nopea vastata, kuitenkin siten, että saadaan vastaus tutkimuskysymykseen; saivatko vanhemmat mielestään lisää tietoa nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta.

Blogien ilmestymisen jälkeen laitettiin Wilman kautta uusi viesti (Liite 6) vanhemmille, jossa oli mukana linkit kaikkiin blogeihin sekä linkki Webropol-kyselyyn (Liite 7), johon vanhempien toivottiin vastaavan. Kyselyyn vastattiin anonyymisti. Blogien lukemisen jälkeen tehdyllä kyselyllä haettiin vastauksia seuraaviin kysymyksiin:

- 1) Mitkä aiheet kiinnostivat?
- 2) Oliko vanhempien mielestä tärkeitä puhua aiheesta?
- 3) Herättivätkö blogit keskustelua?
- 4) Kokivatko vanhemmat saaneensa lisää tietoa?
- 5) Tunsivatko vanhemmat blogien muuttaneen asenteita aihetta kohtaan?
- 6) Mitä tukea/tietoa vanhemmat toivoisivat jatkossa nuorten seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan suhteen?

Kysymyksiä pohdittiin yhdessä hankekoordinaattorin Tiina Kainulaisen kanssa, jotta saataisiin vastauksia tutkimuskysymykseen, saivatko vanhemmat lisää tietoa nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta blogien kautta. Avoimella kysymyksellä haettiin vanhempien ajatuksia siitä, mitä muuta tietoa tai tapahtumaa vanhemmat kaipaaisivat. Näihin toiveisiin hankevastaava Elisa De Boer voisi kiinnittää huomiota suunnitellessaan mahdollista jatkorahoituksen hakemista hankkeelle.

Oppitunti nettihäirinnästä

My Space, Not Yours! -hanke vietiin erään etelä-savolaisen koulun 8.- ja 9.-luokan oppilaille. Viola – väkivallasta vapaaksi ry ja My Space, Not Yours! -hanke esiteltiin lyhyesti. Katsottiin nettihäirinnästä video, joka on osa ”Ei meidän koulussa” -materiaalia. Video käytiin läpi yhdessä keskustellen videon rooli henkilöiden teoista ja tuntemuksista, sekä mitä he olisivat voineet tehdä toisin. Oppilaille kerrottiin groomingin etenemisen vaiheista, mikä on siis digitaalisessa mediassa tapahtuvaa seksuaalista houkuttelua. Materiaali oli Kirsi Portaan (2016) luennotta. Tunnit olivat vuorovaikutteisia ja nuoret osallistuivat hyvin keskusteluun.

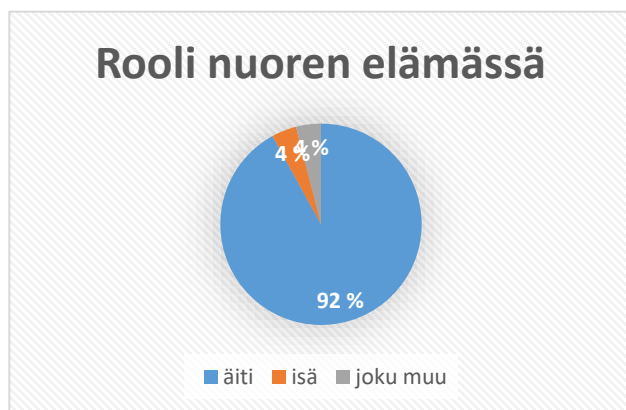
Opettaja oli paikalla ainoastaan ensimmäisellä oppitunnilla, joita kaikkiaan oli neljä.

Tunnilla käytiin läpi seksuaalisuutta loukkaavan häirinnän eri muotoja. Apuna keskustelulle oli ”tukisanasto”, jonka hanke on tehnyt puheeksi oton helpottamiseksi. Lopuksi katsottiin video: ”Nettikin on oikeaa elämää”, joka on tehty Right to Choose – loppu seksuaaliselle häirinnälle -hankkeelle. Tunti sisälsi myös keskustelua nimittelystä ja empatiakyvyn tärkeydestä. Tuntien jälkeen 37 vanhemmalle lähetettiin Wilmaan viesti, jossa kerrottiin pidetyistä tunteista, opinnäytetyöstä ja toivottiin heidän lukevan blogit ja vastaavan sitten Webropol-kyselyyn. Näin saatiin seitsemän vastausta lisää, joita voidaan hyödyntää opinnäytetyössä arvioitaessa blogien merkitystä tiedon lisääjänä nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta.

Kyselyn tuloksia ja analysointia

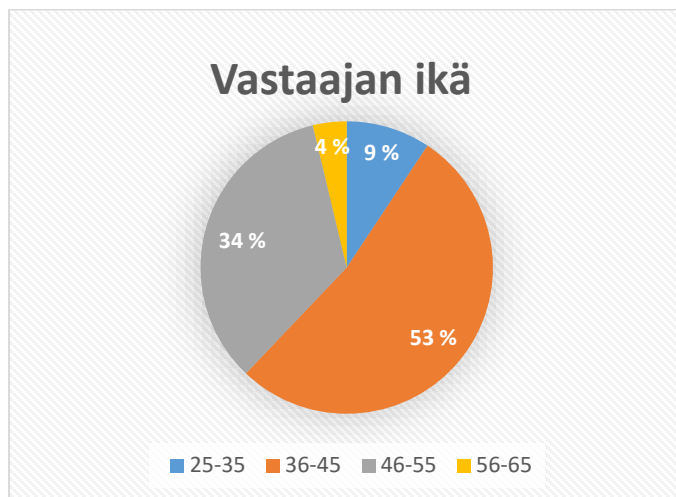
Tämän toiminnallisen opinnäytetyön päätuotos on blogit, joiden tarkoitus oli lisätä vanhempien tietoisuutta nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. Lisäksi blogien tarkoitus oli toimia vaikuttamisen välineenä nuoriin kohdistuvan seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan ennalta ehkäisyssä. Blogien merkitystä arvioitiin Webropol-kyselyllä, joihin tuli vastauksia yhteensä 32 (1,9 % kaikista lähetetyistä). Kysely välitettiin Wilma-järjestelmän kautta 1668 oppilaan vanhemmalle. Kyselystä laitettiin myös muistutusviesti Wilman kautta. Vastausten määrä jäi kaikkiaan todella pieneksi. Syitä siihen voi olla monia. Aihe on voitu kokea vaikeaksi eli nuoren seksuaalisesta häirinnästä voi olla vaikea puhua. Viesti oli Wilmassa fyysisesti paikassa, johon tulee paljon tietoa, joten sitä ei ole huomattu ollenkaan tai vanhemmilla ei ole ollut aikaa lukea blogeja, jolloin kyselyn vastausprosentti on ymmärrettävästi pieni. Kyselyn oli avannut 76 vanhempaa vastaamatta kuitenkaan kyselyyn. Arvoitukseksi jää, olivatko he lukeneet blogeja ja jos olivat, mikseivät he vastanneet kyselyyn? Vastausten määrä oli hyvin hallittavissa.

Tulokset olivat kummassakin vastauspaikassa samansuuntaiset, joten käsittelen niitä kokonaisuutena. Opinnäytetyön tarkoituksena on selvittää yleisesti, saivatko vanhemmat lisää tietoa nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta blogien kautta. Blogit julkaistiin Länsi-Savon nettilehdessä, mikä ei todennäköisesti ole kaikilla aktiivisesti käytössä, joten kaikki blogit linkitettiin Wilma-viestiin, jolloin jokaisella vanhemmalla oli sama mahdollisuus lukea blogit. Kuvassa 1 on kuvattu vastaajan roolia nuoren elämässä. Vastaajista 92 % oli äitejä, yksi oli isä ja yksi jokin muu.

Kuva 1. Rooli nuoren elämässä

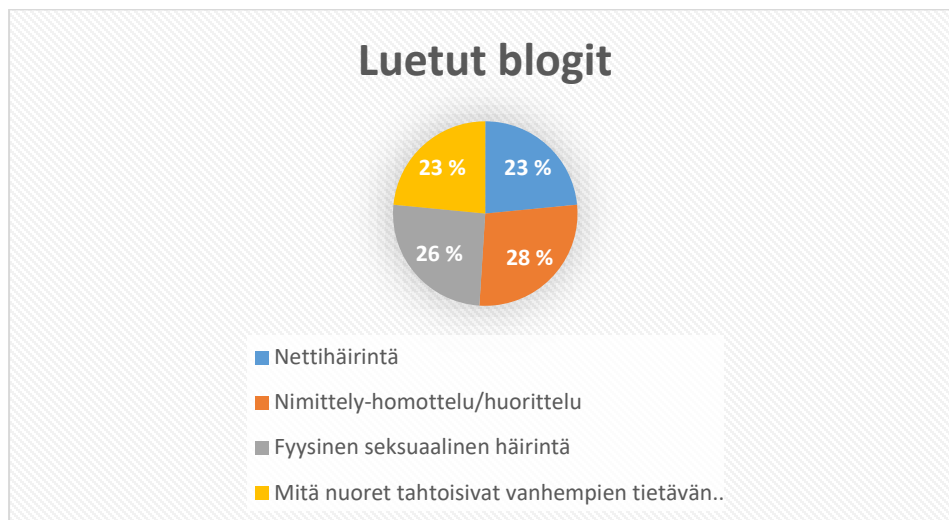
Kuvassa 2 näkyy vastaajien ikäjakauma. Vastaajista oli eniten 36–45-vuotiaita (53 %), seuraavaksi suurin ryhmä oli 46–55-vuotiaita, joita oli vastaajista 34 %. Yli 56 -vuotiaita oli vanhemmista 4 % ja alle 35 -vuotiaita 9 %.

Kuva 2. Vastaajan ikä

Lukijoita kiinnostavat blogien aiheet

Kuvasta 3 näkyy, että kaikkia blogeja luettiin lähes yhtä paljon; eniten luettiin blogia, jossa käsiteltiin nimittelyä (28 %), joka oli blogeista toinen. Seuraavaksi eniten luettiin fyysisestä seksuaalisesta häirinnästä (26 %), jota käsiteltiin kolmannessa blogissa. Ensimmäistä blogia nettihäirinnästä sekä viimeistä ”Mitä nuoret tahtoisivat vanhempien tietävän”, luki 23 % kyselyyn vastaajista. Keskimäärin kyselyyn vastaajat olivat lukeneet kukin kolme blogia, mikä kertoo siitä, että aiheet ovat herättäneet mielenkiintoa lukijoissa. Lisäksi Länsi-Savolta kerrottiin, että ensimmäisen blogin luki noin 300 ja seuraavia blogeja noin 200 lukijaa kutakin (Keskitalo 2017). Lisäksi Länsi-Savon nettilehden lukijat olivat suositelleet blogeja Facebookin kautta ystävilleen 96 kertaa. Tämä kertoo tärkeäksi koetusta aiheesta, koska niitä on haluttu jakaa eteenpäin luettaviksi.

Kuva 3. Blogit, jotka luettu

Vanhempien mielipiteet nuorten kokeman seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan tärkeydestä blogien aiheena

Kyselyyn vastanneista vanhemmista 94 % oli täysin samaa mieltä siitä, että nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta on tärkeä puhua. Vanhempien palautteista nousi eniten seuraavia kommentteja; *Todella tärkeää ja asiallista tekstiä joka blogi--*, *Hyviä tekstejä tärkeästä asiasta*. Vastauksista voidaan todeta, että lähes kaikki vastaajat olivat yhtä mieltä aiheen tärkeydestä. Avoimissa vastauksissa aiheen tärkeys nousi ehdottomasti eniten esille. *Tärkeitä aiheita, joihin pitää puuttua kuten rikoksiin yleensä. Vaikeneminenhan on sama kuin hyväksyntä*, toteaa eräs vastaaja.

Vanhempien mielipiteet saamastaan lisätiedosta

Kun kysyttiin, toivatko blogit uutta tietoa, kertoi 25 % vastaajista saaneensa uutta tietoa aiheesta. Vastaajista 63 % oli osittain samaa mieltä väitteen ”blogit toivat uutta tietoa” kanssa. Yhteensä siis 88 % koki saaneensa uutta tietoa nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. Kommenteista nousi esiin seuraavaa; *Oli hyödyllistä lukea nämä blogit.*, *Erittäin selkeästi ilmaistu asiat, ei*

jäänyt epäselvyyksiä, mikä on laitonta ja mikä ei--. Suurin osa vastaajista oli sitä mieltä, että blogien aihepiirit ja sisältö olivat informatiivisia.

Blogien herättämä keskustelu

Blogien tarkoituksena oli lisätä keskustelua niin yhdessä nuoren kanssa kotona kuin muissakin yhteisöissä. Yli puolet (53 %) kyselyyn vastanneista oli samaa (31 %) tai osittain samaa mieltä (22 %) siitä, että blogit herättivät keskustelua nuoren kanssa. Vastanneista 35 % ei osannut sanoa oliko blogeilla vaikutusta keskusteluun nuoren kanssa. ”Keskustelua syntyi ystävän, työkaverin tai jonkun muun kanssa” väittämästä oli täysin samaa mieltä 26 % vastanneista, osittain samaa mieltä 29 % ja 32 % vastanneista ei osannut sanoa mielipidettään asiasta.

Blogit olivat herättäneet paljon ajatuksia vanhemmissa. He pohtivat omaa suhdettaan nuoreensa, yhteisen keskustelun ja luottamuksen tärkeyttä. Muutama vastaaja kertoo puhuneensa näistä asioista nuoren kanssa jo aiemmin. Seuraavaksi katkelmia joistakin palautteista; *Asiasta pitää puhua ja puhua. Aikuisten pitää kantaa vastuunsa paremmin., --Nuorten mielipiteet on tärkeä ottaa tosissaan ja kuunnella heitä., --Läsnäolo ja nuoren päivittäisistä asioista keskustelu tulisi olla joka perheen arkea., --Tärkeä on puhua nuorten kanssa ylipäätään kaikesta mahdollisesta elämään liittyvästä asiasta, niin hyvästä kuin pahastakin., Tärkeä asia, josta pitää puhua avoimesti--*. Vastausten perusteella voidaan todeta blogien aiheiden olleen keskustelua herättäviä.

Vanhempien saamat keinot nuorten kanssa toimimiseen

Erityisesti neljännessä blogissa (Liite 4) oli mainittu useita lähteitä ja verkkolinkkejä vanhempia ajatellen. Asiallisia nettisivuja, joissa on mahdollisuus keskustella asiantuntijoiden kanssa tai vaan etsiä tietoa siitä, kuinka voi paremmin ymmärtää ja tukea nuorta. Yhteensä 70 % tunsivat saaneensa lisää keinoja nuoren kanssa toimimiseen, 23 % oli täysin samaa mieltä uusien keinojen saamisesta ja 47 % kertoi olevansa asiasta osittain samaa mieltä. Neljäs blogi oli yksi tärkeimmistä juuri vanhemmille suunnatun informatiivisen sisällönsä vuoksi. Koska näin suuri osa

tunsi saaneensa uusia keinoja nuoren kanssa toimiseen, voidaan siitä vetää johtopäätös, että sisältö on ollut uutta ja tarpeellista vanhemmille.

Asenteiden muuttuminen -aihetta kohtaan

Etukäteen oletettiin blogien aiheiden olevan vanhemmille arkoja. Haluttiin selvittää, huomasivatko vanhemmat asenteidensa muuttuneen nuoriin kohdistuvaa seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa kohtaan blogien lukemisen jälkeen. 25 % vastanneista kertoi blogien muuttaneen heidän asenteitaan ja 38 % vastanneista oli asiasta osittain samaa mieltä. 19 % vastanneista oli väittämistä osittain eri mieltä. Tämä kertoo mielestäni vastanneiden vanhempien valveutuneesta asenteesta aihetta kohtaan. Avoimissa vastauksissa ei asenteiden muutos näkynyt samoin kuin väittämässä. Enemmän korostui vanhemman vastuu nuoren kuuntelijana sekä asenne itse vanhemmuutta kohtaan.

Vanhempien jatkotoiveet nuorten seksuaalisuutta loukkaavaan väkivaltaan liittyen

Avoimeen kysymykseen vastaaminen voidaan kokea haastavaksi, joten siihen laitettiin avuksi kysymykset; *Mitä ajatuksia blogit herättivät? Jäitkö kaipaamaan jotain? Millaista tukea nuoren vanhempana kaipaisit?* Blogit herättivät paljon erilaisia ajatuksia vanhempien omista ja nuorten kokemuksista, vanhempien vastuusta ja suhteesta nuoreen. *Muutamassa vastauksessa todettiin; En tukea ehkä tarvitse, ainakaan tällä hetkellä., Tällä hetkellä en kaipaa tukea, mutta jos perheemme nuorta sattuisi kohtaamaan seksuaalinen häirintätapaus, tukea tarvitsisi varmasti koko perhe.* Vanhemmat eivät suoranaisesti vastaa kysymykseen; mitä he haluaisivat jatkossa, mutta teksteistä nousee huoli vanhemmuudesta, aidosta kiinnostuksesta ja läsnäolosta nuoria kohtaan. Tulevaisuudessa tulisi yhteistyössä panostaa ennaltaehkäisyyn ja avoimeen yhteistyöhön.

6 POHDINTA JA JATKOTUTKIMUSEHDOTUKSET

Tämän toiminnallisen opinnäytetyön prosessi on kestänyt reilun vuoden. Työssä-oppimisjaksolla sain hyvät perustiedot nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. Tutkimusten tulokset (Merta 2017; THL 2013) herättivät minussa huolen äitinä ja tulevana sosiaalialan ammattilaisena. Halusin tehdä asialle jotain, joten ajatus opinnäytetyöstä syntyi. Mahdollisuuksia toteuttaa toiminnallinen opinnäytetyö olisi ollut monia.

Blogi oli minulle aivan uusi tapa tuottaa tietoa. Blogeissa kerroin mielipiteitäni, havaintojani ja kokemuksiani. Etsin ja kerroin tietoa nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta monista eri lähteistä; My Space, Not Yours! -hankkeesta, tutkimuksista, luennoista, tapahtumista, nuorten kanssa toimivilta ja nuorilta itseltään. Tekstin tuottaminen oli prosessin työläin vaihe, sain ohjeita ja kannustusta opettajilta ja hankevastaava Tiina Kainulaiselta.

Näinkin haastavasta aiheesta julkisen keskustelun virittäjänä kuin seksuaalisuutta loukkaava väkivalta on oleellista saada yhteisöllistä tukea blogien sisällöllisessä tuottamisessa. Blogi on innovatiivinen, yksinkertainen ja useimmiten tekstipohjainen tapa välittää tietoa ja esittää omia ajatuksia lukijoille (Vallivaara 2009, 30.) Blogien käyttö mahdollistaa kirjoittajan ja lukijoiden välisen kommunikoinnin, mikä rikastuttaa samalla blogien sisältöä (Blood 2002, 1–10). Tulleet kommentit vahvistivat kyselyyn tulleiden vastausten luotettavuutta osaltaan. Hyödynsin blogeissa niille tyypilliseen tapaan hyperlinkkejä, joiden avulla lukija voi etsiä lisää tietoa aiheesta. Ne toimivat mielestäni hyvin silloin, kun lukija asettuu toisen asemaan, jolloin luetun tekstin vaikuttavuus lisääntyy.

Blogit käsitelivät nuorten kohtaamaa seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa eri näkökulmista kertoen mm. nuorten seksuaalioikeuksista, lain asettamista suojaikärajoista, nuorten omista kokemuksista ja grooming-ilmioistä (Liite 1), mikä on herättänyt suurta huolta Europolia myöten (Europol 2017). Seksuaalissävytteisten kuvien pyytäminen ja niillä kiristäminen ovat lisääntyneet viime aikoina huomasti. Aiheet blogeihin ovat hyvin ajankohtaisia edelleen, vaikka ne ilmestyivät lähes vuosi sitten. Vanhempien vastauksissa nousi esiin mm. vanhempien ja

nuorten kohtaama seksuaalinen häirintä/hyväksikäyttö, ihmettelyä nimitellyn yleisyydestä ja huoli traumojen hoitamattomuudesta. Nämä kaikki ovat asioita joihin vanhempien olisi hyvä saada vertaistukea. Pysin blogeissa antamaan tietoa sellaisista nettisivuista, joista voi saada ammattihenkilöiltä tietoa ja tukea. Kyselyyn vastanneista 70 % tunsi saaneensa uusia keinoja toimiseen nuoren kanssa, joten blogit pääsivät niille asetettuun tavoitteeseen lisätä vanhempien tietoutta asiasta.

Vanhempien vastaukset vahvistivat käsitystäni siitä, kuinka tärkeää oli nostaa tämä asia vanhempien tietoisuuteen. Seksuaalikasvatus voisi olla aihealue, jota voisi kohdistaa vanhemmille enemmän tulevaisuudessa. Monelta vanhemmalta on saattanut seksuaalikasvatus jäädä vähäiseksi omassa nuoruudessa. Avoimuus ja tietoisuus asioista lisäisi ymmärrystä nuorta kohtaan, joka käy läpi suurta kehitysvaihetta elämässään. Luottamuksellinen suhde on ensisijaisen tärkeä, jotta nuori uskaltaa lähestyä vanhempiaan joutuessaan esim. kiusauksen tai hyväksikäytön uhriksi. Vanhemman tehtävä on kuunnella, ottaa nuori todesta ja viedä asioita eteenpäin yhdessä nuoren kanssa. Näitä asioita nuoret toivat esiin Young Power-iltapäivässä keväällä 2016, kun heiltä kysyttiin; mitä he haluaisivat vanhempien tietävän nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta. Blogien tarkoitus oli saada nuorten ääni kuuluviin, koska heidän mielestään on vaikea keskustella vanhempiensa kanssa näistä asioista.

My Space, Not Yours! -hankkeen jatkorahoitushakemuksessa (Viola ry 2017) STEA:lle ehdotetaan hankkeen toiminnan levittämistä alueellisesti. Lisäksi kehittämiskohteena mainitaan erityisnuoret, monikulttuurisen taustan omaavat nuoret sekä alakoulut ja päiväkodit. Haluaisin lisätä tuohon hienoon suunnitelmaan päiväkotijä ja ala-asteikäisten vanhempien osallisuuden lisäämisen. Väestöliitolla on hyvää materiaalia seksuaalikasvatukseen, josta avoimesti puhumalla voisi luoda hyvää pohjaa lasten seksuaalisuuden kehittymiselle ja suvaitsevaisuudelle. Mielestäni olisi tärkeää lisätä vanhempien osallisuutta myös nuorten elämässä. Vertaistukea voisi lisätä järjestämällä esimerkiksi teemailtoja yhteistyössä koulujen kanssa. Yhteistyö on hedelmällisempää, kun se tehdään ennaltaehkäisevässä mielessä. Kun näistä vaikeistakin asioista puhutaan avoimesti, nuorten kynnys hakea apua madaltuu.

Toisaalta toivon, että joku toteuttaisi toiminnallisen opinnäytetyön hyödyntäen kirjoittamiani blogeja esim. järjestämällä vanhemmille keskustelufoorumin; millaista seksuaalista häirintää/kiusaamista koulun nuoret kokevat, mitä nuoret haluaisivat vanhempien tietävän ja mitä keinoja vanhemmilla olisi toimia. Ideoita löytyy jo useampia. Toivon hankkeen saavan jatkorahoitusta, koska se mahdollistaisi hankkeen toimintatapojen ja materiaalien viemisen Mikkelin ulkopuolelle. Vain pitkäjänteisellä työllä voidaan saada muutoksia asenteissa.

Olen kasvanut tämän prosessin aikana henkisesti ja ammatillisesti todella paljon. Olen oppinut tuntemaan itseäni paremmin. Opin, kuinka toimin paineen alla asioita priorisoiden kirjoittaessani blogeja aikataulussa muiden opintojen ohella. Tärkein oppi tulevaisuuden ja työhyvinvoinnin kannalta on armollisuus omaa itseä kohtaan: on hyvä kuunnella sisintään ja kehoaan. Opin prosessin aikana verkostoitumaan eri yhteistyötahojen kanssa, osallistuin lukuisiin moniammatillisiin palaverihin, joissa toimin osana tiimiä. Sain tehdä mm. yhteenvetoja nuorille tehdystä kyselyistä, tuottaa materiaalia nuorten kanssa toimiville, opettaa, esiintyä ryhmille ja tuottaa videoita yhteistyössä nuorten kanssa. Tämä prosessi selkeytti omaa ammatillista roolia, haluan ehdottomasti tehdä tulevaisuudessa ennaltaehkäisevää työtä. Järjestöjen erityisosaaminen teki minuun suuren vaikutuksen.

Luotettavuuden arviointia

Ensisijaisena ajatuksena oli saada suuri määrä vastauksia kyselyyn. Kysely lähetettiin 1668 vanhemmalle. Vastauksia tuli kuitenkin vain 25 (1,5 %). Toisaalta toinen kysely Mikkelin ulkopuoliseen kouluun toi lisää vastauksia seitsemän kappaletta ja ne osaltaan vahvistivat jo aiemmin saatujen vastausten validiteettia. Ronkainen ym. (2011, 129–133) mukaan validiteetti eli tutkimuksen pätevyys viittaa siihen, kuinka hyvin tutkimus kuvaa ilmiötä jota tutkitaan. Reliabiliteetti kuvaa mitauksen tarkkuutta. Reliabiliteettia tutkimuksessa varmistettiin sillä, että jokaiseen

väittämään oli mahdollisuus valita vain yksi vaihtoehto. Kysely toimitettiin vanhemmille Wilma-järjestelmän kautta, johon vanhemmilla on omat tunnukset. Yksi vastaus herätti kuitenkin epäilyn, että oliko joku oppilas käynyt vastaamassa vanhempansa kyselyyn, mikä lisää epäluotettavuutta vastauksissa yhden osalta. Jäin myös pohtimaan olisiko perinteinen lomakekysely tuottanut enemmän vastauksia. Toisaalta saadut vastaukset kertovat siitä, että jos blogit luki, niistä sai tietoa nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivalasta, kuten oli tarkoituskin. Vastausprosenttia pyrittiin lisäämään muistuttamalla vastaajia kyselystä.

Koska blogit ilmestyivät Länsi-Savon nettilehdessä, olivat ne tuhansien ihmisten luettavissa. Nettiblogit mahdollistavat lukijoiden osallisuuden; heillä oli mahdollisuus kommentoida blogeja ja tykätä toisten kommentteista. Osallisuutta oli myös blogien jakaminen ja suosittelu muille. Saadut kommentit vahvistivat osallistaan kyselyssä saatuja tuloksia.

Tutkimuskysymyksenä oli blogien hyödyntäminen vanhempien tietoisuuden lisääjänä nuoriin kohdistuvasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta ja toisaalta selvittää kyselyllä, kuinka vanhemmat kokivat blogit aiheiltaan ja vaikuttavuudeltaan. Kyselyssä olisi voinut olla kysymys, jolla olisi kartoitettu blogia tiedonvälityksen menetelmänä. Tärkein tavoite oli kuitenkin vanhempien tietämyksen lisääminen blogien avulla ja se mielestäni toteutui.

LÄHTEET

Aaltonen 2012. Turvataitoja nuorille. Opas sukupuolisen häirinnän ja seksuaalisen väkivallan ehkäisyyn. Opas 21 THL 2012. WWW-lähde. Saatavilla: https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/90817/Opas_21%20verkko.pdf?sequence=1 [viitattu 5.8.2017].

Blood, R. 2002. The weblog handbook: Practical advice on creating and maintaining your blog. Cambridge, MA: Perseus Publishing.

Ensi- ja turvakotien liitto, 2015. Osallisuus. Osallisuuden ja kokemusasiantuntijuuden käsikirja 2. WWW-lähde. Saatavissa: http://www.ejulkaisu.fi/ensi_ ja_turvakotien_liitto/osallisuus_kasikirja/pdf/Osallisuus_kasikirja.pdf [viitattu 20.8.2017].

De Boer, E. 2017. Väkiraportti 30.3.2017. Viola -väkivallasta vapaaksi ry.

Europol 2017. Online sexual coercion and extortion as a form of crime affecting children: Law enforcement perspective. Report. WWW-lähde. Saatavissa: <https://www.europol.europa.eu/publications-documents/online-sexual-coercion-and-extortion-form-of-crime-affecting-children-law-enforcement-perspective> [viitattu 5.8.2017].

Foster L., Byers E. & Sears H. 2011. Middle schools' students' perceptions of the quality of the sexual health education received from their parents. Artikkel. Canadian Journal of Human Sexuality. Julkaistu 22.9.2011. Numero 3, s. 55-65.

Hartikainen S. & Huusari T.-M. 2004. Yhteistä kasvatustuuta, luottamusta ja lapsen tukemista. Koulun ja kodin yhteistyö kolmannen luokan oppilaiden vanhempien näkökulmasta. Jyväskylän yliopisto. Opettajakoulutuslaitos. Kasvatustieteen Pro gradu. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/10500/G0000455.pdf?sequence=1> [viitattu 6.8.2017].

Kainulainen, T. 2016. My Space, Not Yours! hankevastaava. Haastattelu 26.8.2017. Viola -väkivallasta vapaaksi ry.

Keskitalo, E. 2017. Uutis- ja deskitoimittaja. Sähköpostikeskustelu 25.6.-8.8.2017. Länsi-Savo.

Kilpi, T. 2006. Blogit ja bloggaaminen. 1. painos. Helsinki: Readme.fi.

Laki naisen ja miehen välisestä tasa-arvosta 30.12.2014/1329.

Majava J. 2006. Suomalaisten weblogien verkosto keskustelevana julkisuutena. Helsingin yliopisto, pro gradu -tutkielma. Saatavilla: http://blogit.helsinki.fi/tyonimi/weblogit_julkisuutena.pdf [viitattu 6.8.2017].

Mikkelin perusopetuksen opetussuunnitelma 2016. WWW-lähde. Päivitetty 26.5.2016. Saatavissa: <https://peda.net/mikkeli/perusopetus/ol> [viitattu 31.7.2017].

Meriluoto, T. Marila-Penttinen L. & Lehtinen E. (toim.) 2015. Osallisuuden ja kokemusasiantuntijuuden Käsikirja. Ensi- ja turvakotien liiton Käsikirja 2. Julkaisija: Ensi- ja turvakotien liitto.

Merta, M. 2017. Nuorten kokema seksuaalisuutta loukkaava väkivalta. Kyselytutkimus. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Sosiaalialan koulutusohjelma, Sosionomi YAMK. Opinnäytetyö. Saatavissa: file:///E:/OPINNÄYTETYÖ/Opinnaytetyo_Maria%20Merta.pdf [viitattu 12.10.2016].

Näätänen H. 2014. ”Kyllä minä äiti tiedän, koulussa on keskusteltu”, Vanhempien näkemyksiä yhdeksäsluokkalaisten nuoren seksuaalikasvatuksesta. Itä-Suomen yliopisto. Hoitotiede. Terveystieteiden tiedekunta. Pro gradu -tutkielma. PDF-dokumentti. Saatavilla: http://epublications.uef.fi/pub/urn_nbn_fi_uef20150034/urn_nbn_fi_uef-20150034.pdf [viitattu 21.7.2017].

Opetushallitus 2017. Kodin ja koulun yhteistyö perusopetuksessa. Päivitetty 14.7.2017. WWW-lähde. Saatavissa: http://www.oph.fi/koulutus_ja_tutkinnot/perusopetus/kodin_ja_koulun_yhteistyö [viitattu 7.8.2017].

Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki 30.12.2013/1287.

Passi M. 2017. Poliisi epäilee: Teini-ikäisenä tyttönä esiintynyt 16-vuotias poika kiristi nuoremmilta lapsilta alastonkuvia – epäillään törkeästä lapsen seksuaalisesta hyväksikäytöstä. Helsingin Sanomat. WWW-lähde. Saatavissa: <http://www.hs.fi/kotimaa/art-2000005325416.html> [viitattu 17.8.2017].

Porras, K. 2016. Nuoriin kohdistunut seksuaalinen väkivalta ja siitä toipuminen. Tänään, tässä ja nyt 6.9.2016. Luentomateriaali. Väestöliitto. Pdf-dokumentti.

Rikoslaki 20.5.2011/540.

Ronkainen, S., Pehkonen, L., Lindblom-Yläne, S. & Paavilainen, E. 2011. Tutkimuksen voimasanat. 1. painos. Helsinki: WSOY pro Oy

Sormunen M., Tossavainen K & Turunen H. 2012. Parental perceptions of the roles of home and school in health education for elementary school children in Finland. Health Promoting International. Publications of Oxford University press. Published online February 2012. WWW-lähde. Saatavissa: <http://heapro.oxfordjournals.org/content/early/2012/03/01/heapro.das004.full.pdf+html> [viitattu 21.7.2017].

Sormunen M. 2012. Toward a Home-School Health Partnership - A Participatory Action Research Study, 2008-2010. Itä-Suomen yliopisto. Terveystieteiden tiede-

kunta. Hoitotieteen laitos. Väitöskirja. WWW-dokumentti. Saatavissa: http://epublications.uef.fi/pub/urn_isbn_978-952-61-0875-9/urn_isbn_978-952-61-0875-9.pdf [viitattu 6.8.2017].

THL. 2017. Sukupuolten tasa-arvo. WWW-dokumentti. Päivitetty 24.3.2017. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/sukupuolten-tasa-arvo/sukupuoli/syrjinta/hairinta> [viitattu 20.7.2017].

THL 2014. terveyden edistäminen. Seksuaalikasvatus. WWW-lähde. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/terveyden-edistaminen/toimijat/terveyden-edistaminen-eri-toimialoilla/terveyden-ja-hyvinvoinnin-edistaminen-ammattillisessa-koulutuksessa/seksuaaliterveys/seksuaalikasvatus> [viitattu 19.7.2017].

THL. 2013. Kouluterveyskysely. Seksuaaliterveys. WWW -lähde. Saatavilla: http://www.thl.fi/fi_FI/web/fi/tilastot/vaestotutkimukset/kouluterveyskysely/tulokset/aiheittain/seksuaaliterveys_luettu_24.3.2014 [viitattu 29.6.2017].

THL. 2015. Lasten ja nuorten sekä vanhempien vuorovaikutus. WWW-dokumentti. Päivitetty 30.3.2017. Saatavissa: <https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustietoa/luonnos-katsaus-lasten-ja-nu> [viitattu 21.7.2017].

Vallila R. & Perkkilä P. 2015. Nettikyselyt ja sosiaalinen media aineistonkeruussa. Teoksessa Valli R. & Aaltola J. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 109-120.

Vallivaara, M. 2009. Blogi – tekniikka, yhteisö ja media. Jyväskylän yliopisto. Tietojenkäsittelytieteiden laitos. Pro gradu -työ. WWW-dokumentti. Saatavissa: https://jyx.jyu.fi/dspace/bitstream/handle/123456789/22353/URN_NBN_fi_jyu-200910284275.pdf?sequence [viitattu 6.8.2017].

Vastamäki J. 2015. Kyselytutkimus: tutkimusasetelman ja mittareiden valinta. Teoksessa Valli R. & Aaltola J. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 121–132.

Vilkka, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus kirjapaino Oy.

Vilkka, H. 2011. Seksuaalinen häirintä. Juva: Bookwell Oy.

Vilkka, H. 2006. tutki ja havainnoi. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.
Viola ry tiivistetysti. 2016. Viola -väkivallasta vapaaksi ry. WWW-dokumentti. 26.5.2016. Saatavissa: <http://www.violary.fi/> [viitattu 3.6.2016].

Väestöliitto 2017. Seksuaalioikeudet. WWW-lähde. saatavissa: <https://www.vaestoliitto.fi/nuoret/seksi/seksuaalioikeudet/> [viitattu 26.7.2017].

Wolfe K.R. 2014. Blogging – How our private thoughts went public. London: Lexington Books.

KUVALUETTELO

Kuva 1. Rooli nuoren elämässä.....	28
Kuva 2. Vastaajan ikä.....	29
Kuva 3. Blogit, jotka luettu	30

My Space, Not Yours!

08.10.201605:00

Olen ollut harjoittelussa Viola -väkivallasta vapaaksi ry:n **My Space, Not Yours!** -hankkeessa kahdeksan viikkoa. Olen päässyt osallistumaan harjoittelussa niin kouluttamiseen, materiaalin suunnitteluun ja valmistamiseen sekä lukemattomiin moniammatillisiin yhteistyöpalavereihin.

Työ My Space, Not yours! -hankkeessa oli ehdottomasti vaikuttavin harjoitteluni koskaan. Teimme mm. yhdessä nuorten kanssa kaksi videota nuorten seksuaalisesta häirinnästä ja päihteistä, ne tulevat osaksi opetusmateriaalia.

Hankkeen tavoitteena on toimintamallin luominen Mikkelin alueen nuorten seksuaalisen häirinnän ja väkivallan uhan ennaltaehkäisemiseksi. Hanketta toteutetaan yhteistyössä Mikkelin kaupungin ja Olkkarin kanssa.

Teen opinnäytetyöni aiheesta **Nuorten kohtaama seksuaalisuutta loukkaava väkivalta – vanhempien tietämyksen lisääminen aiheesta**. Osana opinnäytetyötäni pidän tästä aiheesta blogia neljänä peräkkäisenä lauantaina, aina hieman eri näkökulmasta. Toiveenani on, että nuoret saavat äänensä kuuluviin ja vanhemmat osaisivat tukea heitä mahdollisimman hyvin.

Meillä Mikkelissä on ryhdytty toimiin vuoden 2013 Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) kouluterveyskyselyn tulosten jälkeen. Kyselyssä nousi esiin seuraavaa: 8. -ja 9.-luokkalaisista pojista seksuaalista häirintää oli kohdannut 8 % ja tytöistä 21 %, lukiossa pojista 4 % ja tytöistä 20 % ja ammattiopistolla pojista 11 % ja tytöistä 33 %.

Näiden tulosten perusteella hanke sai rahoituksen vuosille 2015 - 2017. Paljon hyvää on saatu jo aikaan. Kehitettyjä opetusmateriaaleja on kokeiltu yläasteilla ja ammattiopistolla viime talvena. On käyty läpi dia-esityksiä, näytetty valmiita videoita ja tehty yhdessä nuorten kanssa uusia videoita sekä työstetty asioita forum-teatterin avulla. Aiheina ovat olleet seksuaalinen häirintä, seurusteluväkivalta, tunnetaidot, turvataidot, nettiturvallisuus ja mediakasvatus. Nyt tarkoitus on juurruttaa materiaalit kaikille Mikkelin yläasteille ja toisen asteen koulutuksiin osaksi opetussuunnitelmia.

Aihe on minulle myös henkilökohtaisesti tärkeä, koska olen itse kohdannut aikuisiällä seksuaalista häirintää. Koen, että asioihin voi ja pitää vaikuttaa. Asioista pitää voida puhua. Asenteita ei muuteta hetkessä, mutta tietoisuuden lisäämisellä voidaan madaltaa kynnystä, että nuoretkin uskaltavat tuoda asioita esille. Koskaan ei ole liian myöhäistä hakea apua!!! Seksuaalinen häirintä ja väkivalta voivat jättää trauman, joka on hyvä käydä läpi ammattilaisen kanssa.

My Space, Not Yours! myös netissä

Young power -päivillä keväällä 2016 kysyimme 8.- ja 9.-luokkalaisilta, mitä he haluaisivat vanhempien tietävän nuorten kohtaamasta seksuaalisesta häirinnästä. Nuoret halusivat kertoa nettihäirinnän yleisyydestä eli siitä, kuinka paljon sitä tapahtuu. Maria Merran valmisteilla olevassa YAMK opinnäytetyön tutkimuksessa yhtenä tuloksena ilmenee, että 26 % mikkeliniläisistä nuorista on kohdannut seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa.

Asenteet seksiin ja seksuaalisuuteen ovat vapautuneet yhteiskunnassamme. Ollaanko menty jo liian pitkälle? Kohtelemmeko toisiamme, kuten toivoisimme itseämme kohdeltavan?

Sosiaalisessa mediassa nousee jatkuvasti esille tapauksia seksuaalisesta häirinnästä. Yleensä otsikot mediassa ovat kuitenkin vain jäävuoren huippu, eikä välttämättä ymmärretä, kuinka monta nuorta joutuu päivittäin seksuaalisen häirinnän kohteeksi nettissä...ihan siinä lähipiirissä... Nuorille tulee vihjailuja, ehdotuksia, ulkonäön kommentointia, seksuaalissävytteisten kuvien pyytämistä ja lähettämistä. Näiden asiattomien kommenttien lisäksi monet saavat tapaamisten ja seksin ehdottelua tutuilta ja tuntemattomilta.

Meidän kaikkien olisi hyvä muistaa, että nettiin laitettu materiaali on levitettävissä silloin, jos saaja niin haluaa. Onkin hyvä säilyttää saadut viestit ja kuvat tutulta tai tuntemattomalta, jos keskustelut muuttuvat seksisävytteiseksi ja ahdistaviksi, koska ne toimivat todisteina seksuaalisesta häirinnästä tilanteessa, jolloin täytyy tehdä ilmoitus poliisille tekiäjien saamiseksi edesvastuuseen. **Grooming eli digitaalisessa mediassa tapahtuva seksuaalinen ”houkuttelu”** on yleistynyt, ja se etenee usein seuraavan kaavan mukaisesti:

- uhrin valinta nuorten suosimilta sivustoilta
- tuttavuuden tekeminen, ollaan kiinnostuneita nuoren elämästä
- ystävyys- ja ihmissuhteen luominen, ahkerat yhteydenotot, viestitään välittämisestä
- riskien arviointi, selvitetään perhetilannetta ja nuoren yksinoloa, käyttävätkö muut samaa tietokonetta, arvioidaan kiinnijäämisen riskiä
- yksinoikeuden luominen, varmistetaan, että suhde pysyy salassa, tiivistyvää yhteydenottoa, jotta muut ihmissuhteet jäisivät minimiin
- seksin mukaan liittäminen, ehdotellaan seksuaalissävytteisten kuvien lähettämistä, kysellään seksikokemuksista ja ehdotetaan jopa tapaamista seksin merkeissä.

Lähde: Lampainen Katri, 2011, Pro Gradu-tutkielma Grooming internetissä ja lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö

Tekijänä on useimmiten vanhempi mies, joka esiintyy nuorena. Toimintamallina grooming on erittäin koukuttava ja nuoren on siitä vaikea irrottautua. Jos nuori on lähettänyt kuvia pyydettyäessä, on häntä helppo kiristää niillä jatkamaan yhteydenpitoa. Usein nuori kokee silloin voimakasta häpeää eikä uskalla kertoa asiasta kenellekään. Seuraavasta linkistä voit lukea yhden nuoren tarinan:[http://keskustelu.suomi24.fi/t/11463424/seksuaalinen-hyvakskytto-netissa-\(mun-tarina\)](http://keskustelu.suomi24.fi/t/11463424/seksuaalinen-hyvakskytto-netissa-(mun-tarina))

Jotta nuorten seksuaalinen häirintä netissä saataisiin loppumaan, tulisi meidän aikuisten vahvistaa nuorten itsetuntoa pienestä pitäen. Meillä jokaisella on omat fyysiset rajamme, joihin vain meillä on oikeus ja joita muiden ei tule ylittää ilman lupaa.

Kaikki olemme tärkeitä ja hyviä sellaisina kuin olemme!

Kommentoi blogia kertomalla omia ajatuksiasi, mielipiteitäsi ja kokemuksiasi netti-häirinnästä. Miten vanhempana koet asian? Mitä eväitä tarvitset aiheen käsittelyyn oman nuoresi kanssa?

Ensi viikolla aiheenani on sanallinen seksuaalisuutta loukkaava häirintä... tehdään yhdessä asioita näkyviksi.

Eija Kaihila

sosionomiopiskelija

Mikkelin ammattikorkeakoulu

Huorittelu ja homottelu on seksuaalisuutta loukkaavaa häirintää!

15.10.2016 05:00

Aihe on erittäin ajankohtainen, koska lukion ja ammattiopiston ensimmäisen vuoden oppilaat osallistuivat heille viime viikolla järjestettyyn Hyvinvointivirtaa -tapahtumaan Ammattiopistolla. My Space, Not Yours! -hankkeen ”pisteellä” käsiteltiin juuri tätä aihetta. Nuoret miettivät ryhmissä seuraavanlaisia kysymyksiä; Mitä sanat homo/huora tarkoittavat? Missä homottelua ja huorittelua esiintyy? Miksi? Motiivit, mitä halutaan viestiä? Millaisia tunteita nimittelyn kohteessa halutaan herätellä? Kuinka nimittelyyn tulisi reagoida? Mitä seurauksia nimittelystä on tekijälle ja uhrille? Onko nimittely rangaistava teko? Hyviä kysymyksiä mietittäväksi kaikille.

Päivän aikana tuli selväksi, että nuorille homottelu ja huorittelu on arkikieltä. Nimittelyä ei pidetty pahana nuorten keskuudessa, ”sitähän heitetään ihan läpällä”. Onko näin? Varmasti kavereiden kesken heitettynä voi ollakin, niin ikävältä kuin se kuulostaakin. Missä menevät sinun rajasi? Ketkä saavat sanoa sinua huoraksi, ilman, että se loukkaa seksuaalisuuttasi ja tunteitasi. Miltä sinusta tuntuisi, jos joka päivä joku kutsuisi sinua homoksi? Missä kohtaa tulee ikä, jossa tämä karski kielenkäyttö muuttuu ”aikuisten puheeksi”? Onko tarkoitus ärsyttää ehkä aikuisia/ vanhempia ja saada heiltä jonkinlainen vastareaktio? Onko tarkoitus korostaa omaa naiseutta/ miehisyttä ja heterosuhteen normaalisuutta? Olemmeko me aikuiset riittävästi mallina nuorillemme siinä, kuinka toista puhutellaan ja kunnioitetaan?

Sanallista seksuaalisuutta loukkaavaa häirintää on nimittelyn lisäksi huutelu, esimerkiksi homo, huora, lesbo, tikku ja läski. Nuorelle aikuisen kertomat kaksimieliset vitsit voivat olla erittäin ahdistavia. Nuoret kokevat myös seksuaalissävytteistä vihjailua ja ehdottelua aikuisten taholta. Seksuaalisuutta loukkaavaa käytöstä on myös vartalon tai pukeutumisen arvostelu ja kommentointi. Yksityiselämää koskevat huomauttelut ja kysymykset ovat hämmentäviä silloin kun muu kuin oma vanhempi niitä esittää, esimerkiksi vapaa-ajan harrastuksissa, yleisillä paikoilla tai koulussa. Nuorille ehdotetaan myös seksiä suoraan ja esitetään vaatimuksia. Seksistä tarjotaan vastineeksi rahaa, tavaraa tai päiheteitä. Häirinnän määräite täyttyy, kun toimintaa jatketaan lopettamispyynnöstä huolimatta. Sanallinen häirintä on tutkimusten mukaan melko yleistä ja sitä kohtaa noin 23% oppilaista. Homo-, lesbo-, bi- ja transnuorista kiusaamista ja nimittelyä kohtaa 70 %. Maa-hanmuuttajanuorista 50 % joutuu nimittelyn uhriksi. Huolestuttavia lukuja ja hieman risti-riitaisia, kun tutkimusten valossa koulukiusaamista kokee vain 5-7 % yläasteen oppilaista. Ehkä tämä viestii myös siitä, ettei nimittelyä koeta kiusaamisena. Kouluissa pitäisi olla 0 -toleranssi kiusaamisen suhteen, voisiko jotain vielä tehdä? Jos, niin mitä? Nimittely ja kiusaaminen aiheuttavat uhrille itsetunnon heikkenemistä, pahaa oloa, masentuneisuutta, häpeää, syyllisyyttä, yksinäisyyttä sekä turvallisuudentunteen menettämisen. Kiusaaminen on suurin syy nuorten tekemiin itsemurhiin, ei jakseta enää, kun koetaan, ettei kukaan auta, eikä ymmärrä. Osa koulukiusatuista kärsii seurauksista koko loppuelämänsä. Heidän on vaikea luottaa ihmissuhteissaan ja heillä on riski joutua väkivaltaiseen suhteeseen tai tulla kiusatuksi työpaikalla. Myös kiusaajat kärsivät aikuisiällä monenlaisista mielenterveyteen ja ihmissuhteisiin liittyvistä ongelmista, kuten aggressiivisuudesta parisuhteessa, päihteiden väärinkäytöstä ja rikollisuudesta. Kynnys kertoa kiusaamisesta on suuri siihen liittyvän häpeän vuoksi. Ensiarvoisen tärkeää on, että aikuiset ottavat tosissaan nuoren kertoman nimittelyn ja kiusaamisen ja vievät asiaa eteenpäin päättäväisesti. Asioiden vähättely ja mitätöinti

murentavat luottamuksellista suhdetta nuoren ja vanhemman välillä. Aikuiset, entiset koulukiusatut, toivovat, että kiusaamiseen olisi puututtu aikoinaan nopeasti ja järeästi.

Itse ajattelen, että vain kykenemällä asettumaan toisen asemaan, kokemalla empatiaa, voimme muuttaa asenteita. Löysin koskettavan kertomuksen nuorten keskustelupalstalta, yhden monista. Toivonkin nyt, että luet jutun joko nuorena, joka on jutun kirjoittanut tai vanhempana, niin, että oma lapsesi olisi ollut kirjoittaja.

<http://www.mll.fi/nuortennetti/kiusaaminen/keskustelu/?E2120032M=60&x2120032=17331744>

Kiusattu lähellä kuolemaa. Minun tarinani. Tekstin alla on paljon vastauksia, joissa kerrotaan, kuinka heitäkin on kiusattu.

Nuori: Mitä ajatuksia tarina sinussa herätti? Onko toisen nimittely ja kiusaaminen ”läppää”? Onko sinulla rohkeutta puolustaa kiusattua? Miltä tuntuisi olla itse kiusaamisen kohteena?

Vanhempi: Kuinka autat nuorta tuossa tilanteessa? Mitä haluat sanoa omalle nuorellesi?

Kommentoi ajatuksiasi, joita teksti herätti. Kiitos osallistumisesta!

Ensiviikolla on aiheena nuorten kohtaama fyysinen häirintä - seksuaalisuutta loukkaava väkivalta!

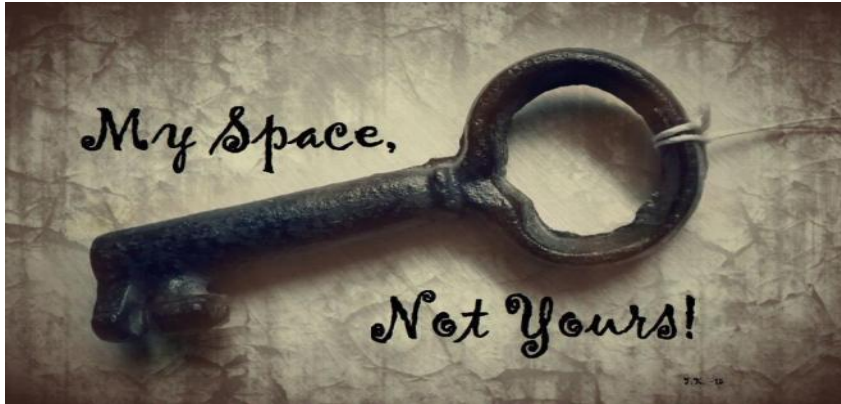
Eija Kaihila

sosionomiopiskelija

Mikkelin Ammattikorkeakoulu

Fyysinen seksuaalisuutta loukkaava väkivalta

22.10.2016 05:00

Keväällä kolmen Mikkeliiläisen koulun 8.- ja 9.-luokkalaisilta kysyttiin; **millaista seksuaalista häirintää nuoret joutuvat kohtaamaan? Fyysisestä häirinnästä he toivat esille lääppimisen, lähentelyn, koskettelun, hiplaamisen ja raiskaukset tai niiden yritykset.** Heidän toiveenaan oli myös, että näistä asioista kerrotaan vanhemmille, koska näistä asioista ei ole helppo keskustella. **Nuorten kuuntelu** on blogieni lähtökohta ja tavoitteena antaa vanhemmille tietoa näistä asioista. Tämä on kirjoituksista ehdottomasti raskain. Tarkoituksena ei ole pelotella, vaan ennemminkin kannustaa keskusteluihin nuorten kanssa. Puhutaan vaikeistakin asioista, silloin tekijöiden kiinnijäämisen mahdollisuus kasvaa. Nuoren hyväksikäyttäjällä on AINA vastuu teoistaan!

Ei tarkoittaa aina EI! Jokaisella on lupa muuttaa mieltään ja kieltää toista jatkamasta, vaikka kesken yhdynnän.

Suojaikärajat tulisi olla kaikilla tiedossa. Laki on tehty suojaamaan nuorten oikeuksia seksuaaliseen koskemattomuuteen. **Alle 16 vuotiaan** kanssa ei kukaan saa ryhtyä seksuaaliseen suhteeseen tai tekoon. Poikkeuksena saman ikäisten ja kehitystasoisten seksuaalinen suhde, jota kumpikin tahtoo ja siihen suostuu. Toinen ikäraja on **18 vuotta** ja se suojaa nuorta seksuaalisen hyväksikäytön tapauksissa, jotka ovat perheen sisäisissä suhteissa tai luottamussuhteessa tapahtuvia, kuten suhteessa opettajaan tai valmentajaan.

Eriyistason seksuaaliterapeutti Kirsi Porras kertoi 6.9.2016 luennollaan ”**Nuoreen kohdistunut seksuaalinen väkivalta ja siitä toipuminen**” tapauksista, joita he kohtaavat vastaanotoillaan Väestöliitossa.

- Suurimpana nousee netissä tapahtuneet tai sieltä alkaneet seksuaaliset hyväksikäytöt.
- Nuorten keskuudessa seurustelusuhhteissa tapahtuu seksiin pakottamista ja painostamista seksiin.
- Tutun aikuisen tekemät seksuaaliset ehdottelut, intiimit kyselyt ja teot.
- Kasvotusten aikuisen ja nuoren tapaamisesta seurannut hyväksikäyttö.
- Nuoren tekemänä seksuaalirikos.
- Luottamuksellisessa suhteessa tapahtunut hyväksikäyttö.
- Vastikkeellinen seksi, jossa nuorelle tarjotaan seksiä vastaan rahaa, päihteitä tai tavaraa.
- Lopuksi perheen sisällä tapahtuvaa hyväksikäyttöä.

Nämä kaikki ovat todellisia ja tapahtuneet liian monelle lapselle ja nuorelle, aivan liian varhain. Nuoria suojaavaksi asiaksi nousi luottamuksellinen suhde omiin vanhempiinsa ja turvataitojen opettaminen nuorille. Turvataitoja nuorille löytyy [linkistä](#); suosittelen sekä nuorille että vanhemmille luettavaksi.

Tutkimusten mukaan 12-15 vuotiailla nuorilla on erityinen herkkyyysvaihe, jossa nuoret herkästi luottavat ja ihannoivat auktoriteetteja. Se on myös ikä, jossa halutaan muilta hyväksyntää, halutaan miellyttää, näyttää toisille ikätovereille ja samalla itsenäistyä omista vanhemmista. Tämä herkkä kasvun vaihe sekä alkoholin käyttö lisäävät riskiä joutua seksuaalisen hyväksikäytön uhriksi.

Tilastokeskuksen mukaan Lasten seksuaalista hyväksikäyttöä koki tilastollisesti **Suomessa vuonna 2015:**

10-14 vuotiaista tytöistä 545 ja pojista 49, raiskattu 60 tyttöä, 0 poikaa

15-17 vuotiaista tytöistä 226 ja pojista 14, raiskattu 151 tyttöä ja 1 poika.

Nämä ovat tapaukset, jotka etenivät rikostutkintaan, ei voida tietää kuinka moni jätti ilmoituksen tekemättä?

Lapsuudessa koettu seksuaalinen hyväksikäyttö jättää jälkensä, jotka voivat seurata läpi elämän, jollei niitä saa käsiteltyä. Ongelmia voi ilmetä tunteiden hallinnassa, käyttäytymisessä, oman seksuaalisuuden kanssa, vaikeus solmia luottamuksellisia ihmissuhteita sekä selittämättöminä kiputiloina. Taas hyvä syy puhua näistä asioista, jotta saadaan apua sitä tarvitseville.

Syy miksi seksuaalista väkivaltaa kokenut nuori vaikenee?

Hän kokee voimakasta häpeää, hän syyllistää itseään tapahtuneesta. Tekijä saattaa painostaa/uhkailla/mustamaalata nuorta. Väkivalta saattaa muuttua normaaliksi nuoren elämässä, kun ei tiedetä muusta tavasta elää. Pelko ihmisten reaktioista ja leimautumisen pelko. Tekijä on usein läheinen tai tuttu mikä lisää vaikeutta puhua asiasta. Nuorella on huoli epäasiallisesta kohtelusta viranomaisissa, uskotaanko minua? Nuori saattaa suojella vanhempiaan, koska pelkää etteivät he pysty kohtaamaan asiaa. Lisäksi nuorilla ei ole tietämystä omista oikeuksista tai siitä, mitä seksuaalinen väkivalta on.

On hienoa, että My Space, Not Yours! -hanke on Mikkelin kaupungin kanssa tarttunut kunnolla nuorten seksuaalisuutta loukkaavan väkivallan ennaltaehkäisemiseksi. Nyt on menossa avainhenkilökoulutukset, johon osallistuu suurin osa koulukuraattoreista ja terveydenhoitaja ja etsiviä nuorisotyöntekijöitä Olkkarista. He saavat lisää valmiuksia kohdata ja tunnistaa näitä ilmiöitä. Heidän kanssaan voi käydä juttelemassa luottamuksellisesti ja sitten yhdessä mietitään, miten ja missä asian käsittelyä jatketaan. Lisäksi suurempi joukko nuorten kanssa toimivia ammattilaisia osallistuu puheeksioton koulutukseen, joka vähentää kynnystä ottaa näitä asioita puheeksi nuorten kanssa.

Nuoret, kertokaa kohtaamastanne seksuaalisesta häirinnästä jollekin luotettavalle aikuiselle!

Hyvät nuorten vanhemmat, opettajat ja muut aikuiset nuorten elämässä, olkaa sen luottamuksen arvoisia <3.

Koskaan ei ole liian myöhäistä hakea apua!

Eija Kaihila

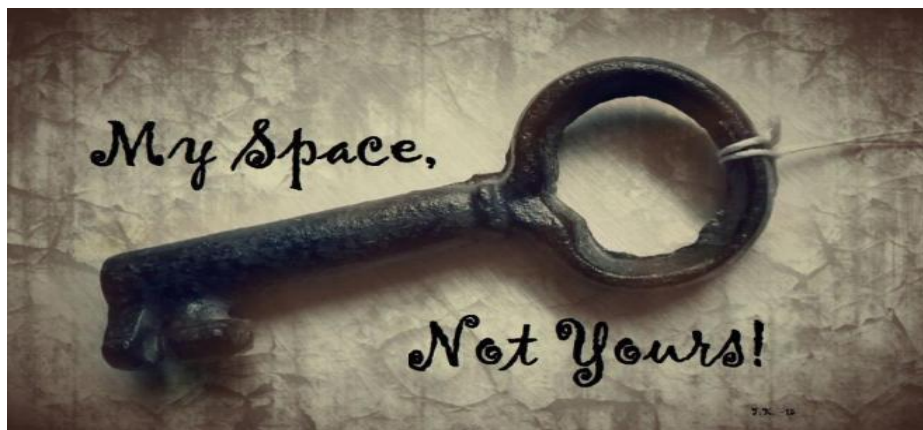
sosionomiopiskelija

Mikkelin Ammattikorkeakoulu

Nuorten kokema seksuaalisuutta loukkaava väkivalta.

Mitä nuoret toivovat vanhemmiltaan?

29.10.201605:00

Tämä on neljäs eli viimeinen blogijuttu sarjassa, jossa käsitellään nuorten seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa... Kysyimme viime keväänä Mikkelin kolmella yläasteella Young Power -tapahtumassa 8. - 9.-luokkalaisilta mitä he toivoisivat vanhempien tekvän asian suhteen. Saimme seuraavanlaisia vastauksia:

- Aikuisten tulisi olla kiinnostuneita nuorten asioista ja tekemisistä
- Neuvoja nuorille, kuinka selviytyä seksuaalisesta ahdistelusta ja saada se loppumaan
- Että aikuiset pitäisivät huolta nuorista - välittäisivät ja puhuisivat heidän kanssaan
- Apua tukea puolustamista
- Kiusaamiseen ja seksuaaliseen häirintään puuttumista ja asian eteenpäin viemistä
- Luottamuksellisuutta

Tärkeitä asioita nuoret nostivat esiin. Kiteyttäisin ajatukset seuraavasti: **Olen jo "iso", mutta tarvitsen silti rakkautta ja huolenpitoa <3**

Mikkelin ammattikorkeakoulussa oli 25.8.2016 **Mitä mulle kuuluu? -seminaari**. Seminaaria oli järjestämässä nuorten kanssa töitä tekeviä järjestöjä. Seminaariin osallistui nuorten kanssa työtä tekeviä tahoja hyvinkin eri aloilta. Olin mukana pitämässä My Space, Not Yours! -hankkeen pistettä. Kysyimme siellä nuorten

kanssa toimivilta ammattilaisilta samoja asioita kuin keväällä nuorilta. **Millaista seksuaalista häirintää nuoret kokevat? Mitä he toivoisivat vanhempien tietävän asiasta ja mitä he haluaisivat vanhempien tekevän asialle?** Yllätyin, kuinka hyvin he osasivat asettua nuorten asemaan ja tuottivat hyvin samankaltaisia vastauksia nuorten kanssa. Keskityn nyt jälkimmäiseen kysymykseen. Nuorten kanssa työskentelevät uskoivat nuorten toivovan vanhemmiltaan **luottamuksellisuutta** asian käsittelyyn, **ei tapahtuneen vähättelyä**, vaan **tosissaan ottamista** ja asioiden **sanoittamista, ei asian yliampumista, eikä nuoren syylistämistä** tapahtuneesta. He arvoivat myös nuorille olevan tärkeää, että, vanhemmat **suojelevat nuorta**, ovat **henkisesti läsnä, kuuntelevat** ja ovat **aidosti kiinnostuneita** nuoren asioista ja näin **tukevat** nuoren kasvua ja kehitystä. Nämä vastaukset kertovat mielestäni siitä, että nuoret tarvitsevat elämässään niin kouluissa kuin vapaa-ajallakin ymmärtäviä ja luotettavia aikuisia, joiden kanssa näistä asioista voi puhua.

MISTÄ SIIS APUA VANHEMILLE ASIAN SUHTEEN?

Olen selannut lukemattomia nettisivustoja tehdessäni näitä blogeja. [My Space, Not Yours! -hankkeen sivustoille](#) on kerätty paljon linkkejä, josta saa aiheeseen lisätietoa. Sieltä löytyvät myös aiemmin julkaistut blogit.

Olkkari tarjoaa monipuolisia palveluja nuorille saman katon alta. Löydät tarkempia tietoja [tästä linkistä](#).

Väestöliitolla on sivusto www.urpot.fi, josta löytyy paljon hyvää tietoa nimenomaan nuorten vanhemmille. Siellä on asiantuntijoilta, joille voi lähettää kysymyksiä tai varata ajan nettivastaanotolle.

Mannerheimin Lastensuojeluliitolla on [nettisivut erikseen nuorille](#). Siellä on monipuolisesti tietoa nuoren mm. kehitysvaiheista, mielenterveydestä, kiusaamisesta, ihmissuhteista, mediasta, päihteistä ja siitä, mistä saa apua. Sieltä löytyy myös [Huoli puheeksi -lomake](#), jota nuori voi hyödyntää silloin, kuin kokee asioiden puheeksi oton vaikeaksi. Vanhemmat voisivat esimerkiksi tulostaa lomakkeen ja antaa nuorelle, joka voi sitä käyttää tarvittaessa. Ehkä se madaltaisi kynystä ottaa vaikeitakin asioita puheeksi ajoissa. Ei olisi varmaan huono idea jakaa tuota lomaketta nuorille esimerkiksi terveystarkastuksissa tai kuraattorien

vastaanotolla. Ehkä näin tehdäänkin? Sivuille on listattu myös oman paikkakunnan auttavat tahot, kuten nuorisotyöntekijä, sosiaalityöntekijä, terveyskeskus ja kriisikeskus sekä kirkon ylläpitämä kriisikeskus, unohtamatta koulujen terveydenhoitajia ja koulukuraattoreja.

[Turvataitoja nuorille -oppaan](#) tavoitteena on ennaltaehkäistä nuorten kokemaa seurusteluväkivaltaa, seksuaalista väkivaltaa ja sukupuolista häirintää. Sieltä löytyy tietoa esimerkiksi seksuaalioikeuksista, seurusteluväkivallasta ja lainsäädännöstä.

Koskaan ei ole liian myöhäistä hakea apua. Vaikka tapahtuneesta olisi kulunut pitkäkin aika, käsittelemättä jääneet asiat voivat vaikuttaa myöhemmin elämässä jatkuvana väsymyksenä, selittämättöminä kiputiloina ja pahana olona. Varhainen asioiden läpikäynti antaa mahdollisuuden minän uudelleen eheytymiselle ja paremmalle tulevaisuudelle.

Seksuaalisen hyväksikäytön traumat ovat vakavimpia psyykkistä, fyysistä, emotionaalista, seksuaalista ja sosiaalista tasapainoa järkyttäviä tilanteita, eikä niitä tule väheksyä.

Toivottavasti nämä blogit antoivat vanhemmille ja nuorille tietoa tästä tärkeästä asiasta ja ajattelemisen aihetta. Tehdään yhdessä Mikkelistä nuorille turvallisempi paikka asua. Ennaltaehkäistään nuoriin kohdistuvaa seksuaalista väkivaltaa korostamalla jokaisen seksuaalista koskemattomuutta ja oikeuksia; muutos lähtee asenteista.

Mikkelin yläasteikäisten nuorten vanhemmille tulee Wilman kautta linkki, josta pääsee vastaamaan palautekyselyyn blogeista. Toivon mahdollisimman monen vanhemman vastaavan, jotta saadaan kattavasti tietoa alueen vanhempien mielenpisteestä.

Kiittäen,

Eija Kaihila

sosionomiopiskelija

Mikkelin ammattikorkeakoulu

TIEDOTE OPPILAILLE JA VANHEMILLE

My Space, Not Yours! on Viola – väkivallasta vapaaksi ry:n hanke, jonka tavoitteena on toimintamallin luominen Mikkelin alueen nuorten seksuaalisen häirinnän ja väkivallan uhan ennaltaehkäisemiseksi. Hanke sai alkunsa, koska kouluterveyskyselyssä selvisi että, nuoret kohtaavat yllättävän paljon seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa, sen eri muodoissa.

Olen Eija Kaihila, sosionomi opiskelija Mikkelin Ammattikorkeakoulusta ja teen opinnäytetyöni tälle hankkeelle. **Tarkoitukseni on lisätä vanhempien tietämystä nuorten kohtaamasta seksuaalisuutta loukkaavasta väkivallasta.** To-teutus tapahtuu blogin muodossa **netti Länsi-Savossa 8.10, 15.10, 22.10 ja 29.10.** Käsittelen aihetta aina hieman eri näkökulmasta. Toivon, että aihe kiinnostaa ja herättää ajatuksia. Tarkoituksena olisi, että lukijat osallistuvat kertomalla millaista tukea vanhempina kaipaisivat ja toisaalta nuoret voisivat kommentoida, mitä haluaisivat vanhempien tekevän/tietävän asiasta. Näiden asioiden kanssa ei kenenkään tarvitse selvitä yksin.

Idea lähti nuorilta saaduista palautteista, joissa toivottiin vanhempien tietävän enemmän aiheesta. On tärkeää, että nuorten mielipiteitä kysytään ja niihin vastataan, ihan joka päivä.

Blogia voi seurata myös hankkeen **My Space, Not Yours! -Facebook sivuilla.**

Lisää tietoa aiheesta löytyy Violan sivuilta <http://www.violary.fi/myspace/>

Blogien jälkeen vanhemmille suunnataan Wilmassa lyhyt kysely, jossa voitte antaa myös palautetta.

Yhteistyöterveisin,

Eija Kaihila

Hyvät yläasteelaisten nuorten vanhemmat,

kaikki **neljä blogia** aiheesta Nuorten kohtaama seksuaalisuutta loukkaava väkivalta on nyt ilmestyneet. Keskimäärin joka neljäs Mikkeliäinen nuori joutuu kohtaamaan seksuaalista häirintää, joten koen asioista kertomisen tärkeäksi. Laitan linkit kaikista blogeista tähän mukaan, jos haluat vielä tutustua niihin. My Space, Not Yours! -hankkeen tavoitteiden mukaisesti **haluan nyt kysyä teidän mielipidettänne** näistä kirjoituksista. Kysely on lyhyt ja vastaamiseen ei mene muutamaa minuuttia enempää, mutta sillä on suuri vaikutus tiedonkeruun kannalta, kun kartoitan, saitteko uutta tietoa aiheesta ja mitä jätitte ehkä kaipaamaan? Tietoa käytän opinnäytetyöni Nuorten kohtaama seksuaalisuutta loukkaava väkivalta- **vanhempien tietämyksen lisääminen** materiaalina. Kysely on anonymi, joten vastaat nimettömästi. **Vastausaika on 30.11.2016 asti. Tällä hetkellä vastauksia on 10 kpl ja tarvitsisin 100, jotta tieto olisi luotettavaa, toivon teidän paneutuvan tähän tärkeään aiheeseen nuortenne hyväksi, blogeista on apua asian puheeksiottoon ja tuo nuorille viestin, että heidän asioistaan ja sanomisistaan välitetään, kiitos.**

1. **Nettihäirintä:** <http://www.lansi-savo.fi/mielipide/blogit/my-space-not-yours-352681>

2. **Nimittely; homottelu ja huorittelu** <http://www.lansi-savo.fi/mielipide/blogit/huorittelu-ja-homottelu-seksuaalisuutta-loukkaavaa-hairintaa-353222>

3. **Fyysinen seksuaalinen häirintä:** <http://www.lansi-savo.fi/mielipide/blogit/fyysinen-seksuaalisuutta-loukkaava-vakivalta-353718>

4. **Mitä nuoret tahtoisivat vanhempien tietävän aiheesta:** <http://www.lansi-savo.fi/mielipide/blogit/nuorten-kokema-seksuaalisuutta-loukkaava-vakivalta-mita-nuoret-toivovat>

Linkki palautekyselyyn: <https://www.webropolsurvey.com/S/DC6B88C1926A095F.par>

Kiitän teitä kaikkia osallistumisesta yhteiseen työhön nuorten hyvinvoinnin lisäämiseksi.

Eija Kaihila

Sosionomiopiskelija

Palautekysely Blogeista

1. Roolisi nuoren elämässä: *

- äiti
 isä
 muu mikä?

2. Vastaajan ikä: *

- 25-35
 36-45
 46-55
 56-65

3. Valitse seuraavista blogit, jotka olet lukenut: *

1. Nettihäirintä
 2. Nimittely-homottelu/huorittelu
 3. Fyysinen seksuaalinen häirintä
 4. Mitä nuoret tahtoisivat vanhempien tietävän aiheesta

4. Vastaa seuraaviin väittämiin: *

	täysin samaa mieltä	osittain samaa mieltä	en osaa sanoa	osittain eri mieltä	täysin eri mieltä
Nuorten kohtaamasta seksuaalisesta häirinnästä on tärkeä puhua	☐	☐	☐	☐	☐
Blogit antoivat uutta tietoa	☐	☐	☐	☐	☐
Blogit herättivät keskustelua nuoren kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Blogit herättivät keskustelua ystävän/työkaverin/jonkun muun kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Sain keinoja toimia nuoren kanssa	☐	☐	☐	☐	☐
Blogit muuttivat suhtautumistani nuorien kohtaamaa seksuaalisuutta loukkaavaa väkivaltaa kohtaan	☐	☐	☐	☐	☐

5. Mitä ajatuksia blogit herättivät? Jäitkö kaipaamaan jotain? Millaista tukea Nuoren vanhempana kaipaisit?

Mukautettu tuntisuunnitelma Ei meidän koulussa-materiaalipakettiin 8.- ja 9.-luokkalaisille 23.-24.17

<http://eimeidankoulussa.fi/opettajalle/>

Alustus 5 min.

Muutama sana Viola-väkivallasta vapaaksi ry:stä

My Space, Not Yours! - hankkeen esittely

- Oppilaat jakaantuvat viiteen ryhmään, esim. jako viiteen- menetelmällä.
- Jaetaan elokuvan roolihahmot (Aino, Ainon kaveri, Elias, Eliaksen kaveri ja opettaja) ryhmille, ohjeistetaan ryhmiä tarkkailemaan omia roolihahmojaan.

Video + keskustelut 15-20 min.

- Video (2min.)
  - Keskustelu ryhmissä kunkin elokuvan roolihahmon tiimoilta (Roolihahmot voi jakaa ryhmille)
    - **Mitä tein? Mitä ajattelin? Miltä tuntui?**
- Purku, käydään keskustellen läpi oppilaiden itse tuottamien ajatusten mu-
kaan.

Lisäksi purkutilanteen aikana voi käydä läpi seuraavia asioita

- Yleisiä reagoititapoja seksuaaliseen häirintään
- Poikiin kohdistuva häirintä
- Miksi tekijä halusi, että muut näkevät häirinnän?
- Miksi nimitellään ja mihin sillä pyritään?
- Miksi ei puututtu? Miten paljon uskaltamista vaatii puuttua?
- Flirtin ja häirinnän ero? Miten ihastuksen voi näyttää aiheuttamatta häirintää?

Mitä olisin voinut tehdä toisin?

Jos häirintä jatkuu, miten se vaikuttaa koulun yleisilmapiiriin?

Miten meidän koulussa toimitaan jos/kun häirintää kohdataan? Keneen otan yhteyttä?

Keskustelu yleisellä tasolla häirinnästä 10 min+5min.

- Mitä häirintä oppilaiden mielestä on? Seksuaalisen häirinnän eri muotojen läpikäyntiä;

- fyysinen, nettihäirintä, loukkaavat ilmeet ja eleet sekä sanallinen häirintä -sanaston hyödyntäminen

Grooming eli digitaalisessa mediassa tapahtuva seksuaalinen ”houkuttelu” on

yleistynyt, ja se etenee usein seuraavan kaavan mukaisesti: uhrin valinta nuorten suosimilta sivustoilta -> tuttavuuden tekeminen, ollaan kiinnostuneita nuoren elämästä -> ystävyys- ja ihmissuhteen luominen, ahkerat yhteydenotot, viestitään välittämisestä -> riskien arviointi, selvitetään perhetilannetta ja nuoren yksinoloa, käyttävätkö muut samaa tietokonetta, arvioidaan kiinnijäämisen riskiä -> yksinoikeuden luominen, varmistetaan, että suhde pysyy salassa, tiivistyvää yhteydenottoa, jotta muut ihmissuhteet jäisivät minimiin -> seksin mukaan liittäminen, ehdotellaan seksuaalissävyytteisten kuvien lähettämistä, kysellään seksikokemuksista ja ehdotetaan jopa tapaamista seksin merkeissä.

Kohta 15 (häirinnän kokemukset riippuen paikasta, ajasta tai tekijästä? seurustelusuh- teessa tapahtuva häirintä? Nuorten keskuudessa tapahtuvan häirintäkäytöksen (esim. homottelu/huorittelu) vertaaminen aikuisten maailmaan?)

Video- nettikin on oikeaa elämää

<https://www.youtube.com/watch?v=Ms9ytMsmmZ4>

Palaute 5min

Palautelomakkeiden täyttö.

Auttavat tahot, joihin ottaa yhteyttä, opettaja, terveydenhoitaja, kuraattori, muu luotettava aikuinen, mikäli oppitunnin jälkeen jää asioita mielenpäälle. Jos oppilaalla on tarvetta henkilökohtaiseen keskusteluun tunnin jälkeen, annan oppilaalle siihen mahdollisuuden kahden kesken ilman muiden oppilaiden läsnäoloa.